

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«До захисту допущено»
Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
« _____ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми «Фінанси» / «Фінанси і аудит підприємства»

на тему: **«Управління ліквідністю банків»**

Здобувача групи Ф.м-21/2

Устінова Олександра Олеговича

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Олександр УСТІНОВ

Керівник к.е.н., доцент

_____ Андрій СЕМЕНОГ

Суми 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.

Лариса ГРИЦЕНКО

_____ (підпис)

«_» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр

Здобувача групи Ф.м-21/2 ННІ БіЕМ
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Устінова Олександра Олеговича

Тема роботи: «Управління ліквідністю банків»

Затверджено наказом по СумДУ № №1341-VI від 24.11.2023 р.

Термін здачі здобувачем завершеної роботи 14 .12. 2023 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи: поняття ліквідності та вплив факторів що впливають на ліквідність банківської установи; методологія оцінки ліквідності організація управління ліквідністю в комерційному банку; характеристика АТ «УКРСИББАНК»; розрахунок коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та аналіз коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) на прикладі АТ «УКРСИББАНК»; шляхи удосконалення забезпечення ліквідності банку

Дата видачі завдання: «06» листопада 2023 р.

Керівник к.е.н., доц. _____ Андрій СЕМЕНОГ

Завдання прийнято

до виконання «06» листопада 2023р. _____ Олександр УСТІНОВ

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр на тему:

«Управління ліквідністю банків»

Устінова Олександра Олеговича

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 53 сторінках, з яких список використаних джерел із 40 найменувань. Робота містить 9 таблиць, 6 рисунків, а також 4 додатків.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи полягає в критичній ролі ліквідності банку в підтримці фінансової стабільності, як банківської системи в цілому, так і окремих її елементів. За умови синхронізації законодавства України з рекомендаціями Базельського комітету з банківського нагляду та кінцевим впровадженням нормативів LCR та NSFR важливим є аналіз їх впливу на банківську систему України.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в ретельному вивченні теоретичних основ поняття ліквідності, факторів впливу на неї, методів її оцінки, а також практичного розрахунку ліквідності та аналіз отриманих результатів.

Об'єкт дослідження – процеси управління ліквідністю банків.

Предмет дослідження – економічні відносини, що виникають під час управління ліквідністю банку.

Методи дослідження, що використовувались: метод наукових абстракцій, економіко – математичні методи, методи аналізу, статистичні розрахунки.

Основний результат роботи: проаналізовано поняття ліквідності; досліджено фактори, що впливають на рівень ліквідності; вивчено методи оцінки ліквідності; проведено розрахунок показнику LCR на основі публічної статистичної інформації; проаналізовано спосіб розрахунку NSFR та фактичні показники коефіцієнта.

Ключові слова: банк, ліквідність, управління ліквідністю банку, коефіцієнти ліквідності банку.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. Теоретичні основи управління ліквідністю банку.....	7
1.1. Поняття ліквідності та вплив факторів що впливають на ліквідність банківської установи.....	7
1.2. Методологія оцінки ліквідності.....	13
1.3. Організація управління ліквідністю в комерційному банку.....	20
2. Аналіз системи управління ліквідності банку на прикладі АТ «УКРСИББАНК».....	27
2.1. Характеристика АТ «УКРСИББАНК».....	27
2.2. Розрахунок коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та аналіз коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) на прикладі АТ «УКРСИББАНК».....	33
2.3. Шляхи удосконалення забезпечення ліквідності банку.....	45
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	53
ДОДАТОК А. Фінансова звітність АТ «УКРСИББАНК»	58
ДОДАТОК Б. Динаміки деяких статей активів та пасивів АТ «УКРСИББАНК» за період з 2020 року до 2022 року	60
ДОДАТОК Б. Обсяги в розрізі статей високоякісних ліквідних активів (ВЛА) АТ «УКРСИББАНК» в динаміці з грудня 2022 р. по серпень 2023 р.....	61

ВСТУП

У динамічному середовищі фінансових установ управління ліквідністю є наріжним каменем для забезпечення стабільності та стійкості банків. Здатність виконувати короткострокові зобов'язання, фінансувати поточні операції та справлятися з непередбаченими проблемами має першорядне значення для збереження фінансового здоров'я будь-якої банківської установи. Ця робота заглиблюється в складну сферу управління ліквідністю, досліджуючи його багатогранні аспекти, нормативні рамки та стратегічні імперативи. Серед економічного ландшафту, що постійно змінюється, важливість ефективного управління ліквідністю підкреслюється глобальними фінансовими кризами та складнощами взаємопов'язаних ринків. Перед банками поставлено завдання не лише оптимізувати свою позицію ліквідності для виконання нормативних вимог, але й активно керувати своїми ресурсами, щоб використовувати нові можливості та зменшувати потенційні ризики. Крім того, це дослідження виходить за рамки теоретичних рамок і заглиблюється в практичне застосування, наголошуючи на операційній реалізації принципів управління ліквідністю в організаційній структурі банків. Кейс-стаді АТ «УКРСИББАНК» надає відчутний контекст, пропонуючи зрозуміти реальні впровадження та історичну еволюцію стратегій управління ліквідністю.

Проблеми управління ліквідністю банку є частиною наукових досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Серед них: Е. Галицька, А.О. Єпіфанов, І.Б. Івасів, О.А. Криклій, Н.Г. Маслак, А.М. Мороз, П.С. Роуз, М.І. Савлук, І.В. Сало.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в ретельному вивченні теоретичних основ поняття ліквідності, факторів впливу на неї, методів її оцінки, а також практичного розрахунку ліквідності та аналіз отриманих результатів.

Об'єкт дослідження – процеси управління ліквідністю банків.

Предмет дослідження – економічні відносини, що виникають під час управління ліквідністю банку.

Завдання дослідження:

- проаналізувати теоретичні основи управління ліквідністю банку та фактори, що на неї впливають;
- дослідити методологію оцінки та організації управління ліквідністю банку;
- провести аналіз системи управління ліквідності банку на прикладі АТ «УКРСИББАНК»;
- запропонувати шляхи удосконалення забезпечення ліквідності банку

Методи дослідження, що використовувались: метод наукових абстракцій, економіко – математичні методи, методи аналізу, статистичні розрахунки.

Інформаційною основою є дані, отримані з сайтів світової мережі, періодичні та монографічні праці вітчизняних та закордонних науковців, інші інформаційні джерела.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКУ

1.1. Поняття ліквідності та вплив факторів що впливають на ліквідність банківської установи

Світова фінансова криза 2008-2009 років та криза банківського сектору в Україні 2014-2016 років виявили низку проблем в макроекономічних процесах держави, зокрема мали негативний, деструктивний, вплив на Банківську систему. У результаті ряд банківських установ зазнали порушення балансу ліквідності та втратили платоспроможність, що в свою чергу призвело до значних соціальних наслідків. Унаслідок, вивчення поняття ліквідності банку має особливо актуальний сенс та привертає значну увагу науковців. По причині великої кількості, як Українських, так і закордонних дослідників, поняття ліквідності банку не має єдиного, сталого, визначення.

Загалом походження слова «ліквідність» іде від латинського liquidus – «рідкий, плинний», тобто дає характеристику високої мобільності, або ж швидкої видозміни, в поняття «ліквідності банку» легкість конвертації цінностей у грошові кошти. Проте суть цього поняття значно глибша та містить багато різних поглядів з боку науковців.

Дослідивши визначення поняття ліквідності банку різних науковців можна побачити наявність декількох точок зору на розуміння цього явища:

- прирівнювання ліквідності банку до наявних обсягів готівкових та безготівкових коштів;
- характеристика банківської установи виконувати свої зобов'язання в строк та повному обсязі;
- здатність банківської установи не лише виконувати свої зобов'язання в строк та повному обсязі, а й паралельним нарощуванням кредиторських можливостей.

Розглянемо ці погляди більш детально. Не зважаючи на те, що більшість понять містять ознаки декількох груп одночасно, до першої групи визначень можна віднести погляди таких науковців, як І.В. Сало, О.А. Криклій: ліквідність банку – це здатність банку виконувати свої зобов'язання, маючи для цього достатню кількість готівки і безготівкових коштів. Вважаємо, що дане поняття звужує розуміння шляхів виконання зобов'язань банку лише виплатою готівки чи безготівковими перерахуваннями [1].

Згідно думки М.І. Савлук, ліквідність банку – це здатність банку в будь-який момент часу виконувати свої зобов'язання перед вкладниками в грошовій формі, на першу вимогу та в повній сумі. Дане визначення розширює розуміння попереднього та акцентує увагу на здатності банку виконати зобов'язання в будь-який момент [2].

З точки зору П.С. Роуз банк вважають ліквідним, якщо він має доступ до коштів, які можна залучити за розумною ціною саме в той момент часу, коли вони необхідні. Дане визначення досить узагальнене та не відображає наявності «жорстких» зобов'язань банку, а фокусує нас на наявності можливості залучити кошти й на їх ціні [3].

Наступна група авторів в свої визначеннях поняття ліквідність банку фокусуються на меті, якої прагне досягти фінансова установа, а саме здатність своєчасного та в повному обсязі виконання зобов'язань. Наприклад А.М. Мороз фактично ототожнює ліквідність банку з його здатністю «забезпечити своєчасне виконання свої грошових зобов'язань. Вона визначається збалансованістю між термінами і сумами погашення активів і сумами виконання зобов'язань банку, а також термінами і сумами інших джерел та напрямів використання коштів.». Даний автор надає об'ємну характеристику та вказує на наявність балансу між термінами і сумами погашення активів з одного боку та термінами і сумами виконання зобов'язань з іншого [4].

Національний банк України в Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління НБУ від 28.08.2001 №368 [5] надає наступне визначення: «Ліквідність банку – здатність банку забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань, яка визначається збалансованістю між строками і сумами погашення розміщених активів і строками й сумами виконання зобов'язань банку, а також строками і сумами інших джерел і напрямів використання коштів (надання кредитів, інші витрати)». Базельський комітет з банківського нагляду роз'яснює, що ліквідність – здатність фінансувати збільшення активів і виконувати зобов'язання, коли настає час їх виконання [16].

До третьої групи можна віднести погляди Е. Галицької ліквідності банківської системи - це спроможність забезпечити своєчасне виконання всіх боргових зобов'язань перед вкладниками, кредиторами і засновниками банківських установ, можливість залучати в повному обсязі вільні кошти юридичних і фізичних осіб та надавати кредити й інвестувати розвиток економіки країни [6]. В цьому визначенні, одночасно з можливістю виконання свої зобов'язань фінансовою установою, автор вбачає, необхідність розвитку кредитування та інвестиційної діяльності комерційного банку. А.О. Єпіфанов, Н.Г. Маслак, І.В. Сало визначають ліквідність банку – здатність банку своєчасно виконувати свої зобов'язання, причому не тільки щодо повернення вкладених коштів з виплатою встановленої плати, а й щодо надання кредитів за розумною ціною [7]. Таким чином ця точка зору стверджує, що ліквідність залежить не тільки від балансу активів та пасивів, а й від здатності задовольнити попит клієнтів у кредитуванні та їх потреби в інвестуванні. Недостатність ліквідності буде проблемою вже на тому етапі, коли за рахунок попиту на кредитування банк нарощує їх об'єми швидше ніж може забезпечити наявність фінансових ресурсів для цього. У випадку неможливості надання кредитів через брак фінансових ресурсів банк починає втрачати клієнтську базу та доходи відповідно. Таким

чином, одне із найповніших, з одного боку та узагальнених з іншого, є дефініція дана І.Б. Івасів для «ліквідності банку» - спроможність банку виконувати свої зобов'язання, можливість задоволення кредитних заявок, які відповідають його стандартам кредитування [8]. Тут автор показує, що банки маю проблеми з ліквідністю не тільки маючи проблеми при виплаті депозитів, а й у тому випадку, коли не може задовільнити потреби клієнтів в активних операціях, наприклад надання кредити чи виконання доручення на купівлю валюти та інш. Розглядаючи останню точку зору, можна прослідити, що поняття «ліквідність банку» має містити тезу, зміст якої включає акцент на недопущення ситуацій, в яких банк відмовляє клієнтам в проведенні активних операцій по причині недостатності грошових ресурсів.

Досліджуючи різні точки зору на дефініції виявлено тенденцію до розділення понять «ліквідність банку», «ліквідність активів» та «ліквідність балансу». Під ліквідністю активів науковці розуміють здатність банків конвертувати активи в грошові кошти швидко та за розумною ціною. Ліквідність балансу збалансованість за строками активних та пасивних статей балансу, а вже під ліквідністю банку розуміють здатність до швидкого та в повному обсязі виконання зобов'язань. На мою думку ліквідність банку, як явище, включає в себе усі прояви, як ліквідності балансу так і ліквідності балансу, а вже при проведенні оцінки рівня ліквідності, в залежності від аналізу мікро (аналіз баків другого рівня) чи макро рівня (ліквідність банк системи загалом включаючи аналіз діяльності Національного банку України, держави, міжбанківського ринку) є допустимим виокремлення окремих її елементів.

При формуванні власного погляду на поняття ліквідності викреслилось дві основні думки :

– банки забезпечують виконання своїх зобов'язань за рахунок досягнутого балансу статей активів та пасивів за строками, що в свою забезпечує виконання банком активних операцій та зростання кредитного портфелю;

– ліквідність являє собою запас в розумінні накопичення, певного, необхідного обсягу активів, що за потреби, швидко та за розумною ціною конвертуються в грошові кошти.

Отже, розглянувши різні підходи науковців до визначення поняття «ліквідність банку», оцінивши їх, як слабкі так і сильні сторони, можу надати своє бачення поняття ліквідність банку – це здатність банку своєчасно та в повному обсязі забезпечити виконання усіх своїх зобов'язань перед кредиторами, позичальниками та іншими клієнтами, підтримуючи збалансоване співвідношення між активами банку та його пасивами, зокрема за строками, а також здатність залучати кошти за розумною ціною, що надає можливість зростанню кредитоспроможності банку та стабільності виконання усіх активних операцій в цілому.

Проаналізувавши дефініцію ліквідності маємо наступне завдання, вивчити фактори, що тією чи іншою мірою впливають на можливість банку підтримувати нормативні значення ліквідності встановлені вимогами НБУ. Відповідно, як і з проблемою визначення поняття ліквідності банку, в науковому середовищі існують різні погляди на класифікацію факторів, тому пропоную взяти, за основу наступний варіант наведений на рисунку 1.1.

У відповідності з наведеною класифікацією до внутрішніх факторів відносимо дві основні групи: фінансові та нефінансові фактори. Цю групу факторів банківська установа здатна контролювати, аналізувати та відповідно впливати на них. Розглянемо внутрішні фінансові фактори, до них відносять якість активів банку (майно, грошові кошти, цінні активи банку), якість пасивів банку (залучені кошти), якість кредитного портфелю (доля проблемних кредитів, здатність нарощувати об'єм кредитування) – ці чинники аналізуються банківськими установами та управлятися ним. Від якості активів, пасивів, кредитного портфелю залежить рівень збалансованості активів та пасивів в часовому вимірі [27].

Рисунок 1.1 Фактори впливу на ліквідність банку

Нефінансові фактори мають безпосередній вплив на фінансові показники та рівень керованості банківської установи, зокрема, до них відносять репутацію банку та менеджмент, розвиток банку та його фінансовий стан, кваліфікація управлінського персоналу банку [38].

Водночас, група зовнішніх факторів впливу на ліквідність банку є неконтрольованою, тому банк має акцентувати особливу увагу на аналізі цих факторів та прогнозуванні їх впливу. До зовнішніх відносяться група загальних факторів таких, як політична та економічна ситуація в країні, політика

Національного банку України, рівень інфляції, розвинутий фінансовий та міжбанківський ринок. Зовнішні спеціальні фактори: довіра до органів державної влади, особливості регіонального розвитку економіки. Одним з найбільш значущих зовнішніх факторів є політика Національного банку України його вимоги, як регулятора ринку.

Варто зауважити, що перелік факторів наведених в даній класифікації не є вичерпним, їх кількість може постійно змінюватися. Це твердження особливо справедливе для групи зовнішніх факторів впливу, постійні зміни в політико-соціальному житті суспільства, рівень макро-показників економіки держави, як результат зміни політики регулятора будуть постійно викликати появу нових обставин на які банк мусить реагувати вчасно та приймати актуальні часу рішення [37].

Підсумовуючи інформацію викладену в даному розділі, можу зазначити наступне, проаналізувавши наукові джерела було виявлено декілька підходів до тлумачення поняття «ліквідність банку», акцентовано увагу на перевагах та недоліках існуючих визначень та відповідно запропоноване власне визначення, що на мою думку більш повно характеризує суть поняття. Проаналізовано фактори, що можуть впливати на рівень ліквідності та визначено класифікацію даних факторів для використання в подальшій роботі.

1.2 Методологія оцінки ліквідності

Виходячи з висновків попереднього розділу можемо беззаперечно стверджувати, що ліквідність має важливе значення у діяльності банку, а її відсутність може вести до негативних, часто деструктивних процесів, навіть банкрутства. Фактори, що впливають на якісний показник ліквідності, як

зовнішні так і внутрішні, мають формувати моделі управління банком його ліквідності.

У своїй роботі комерційний банк прагне забезпечити рівень своєї ліквідності, у відповідності до вимог Національного банку України, за допомогою аналізу. Даний аналіз банк проводить як для конкретного моменту часу, в якому знаходиться банк так і здійснює науково обґрунтовані прогнози при управлінні та формуванні резервів, статутним капіталом, фондів спеціального призначення, залучення позичкових коштів чи коштів від юридичних та фізичних осіб, формуванні кредитної політики та нарощуванні кредитного портфелю. В свою чергу регулятор банківської системи проводить подібний аналіз на мікрорівні, контролюючи звітність комерційних банків на відповідність та встановленим нормативам ліквідності, а також на макрорівні оцінюючи роботу банківської система в загальнодержавному масштабі [9].

Виходячи з розуміння необхідності контролю та аналізу ліквідності банку на різних рівнях, можна зробити висновок про багаторівневий характер системи до якої входять поняття такі як:

- ліквідність банку;
- ліквідність балансу банку;
- ліквідність банківської системи.

На найвищому рівні стоїть ліквідність банківської системи, яка включає в себе ліквідність окремих банківських установ, діяльність державного регулятора Національного банку України, рівень розвитку міжбанківського ринку. Окремо необхідно звернути увагу на діяльність держави, її політика в сфері прийняття економічних рішень, щодо внутрішнього та зовнішнього державного боргу, інвестиційного клімату й рівня інвестицій в економіку держави, нормативного регулювання що стосується кредитної політики банків та позичкових відносин на міжбанківському рівні [28].

Поняття ліквідності банку та ліквідності балансу є пов'язаними. Ліквідність балансу можна визначити співвідношенням певних статей активу до певних статей пасиву (співвідношення вимог до зобов'язань), що має на меті їх порівняння зі встановленими Національним банком України нормативами. Баланс банку можна вважати ліквідним за умови здатності швидкої трансформації активів покривати термінові зобов'язання за пасивами. Звітність банку надає змогу провести аналіз його ліквідності та розрахувати нормативи ліквідності встановлені Національним банком України [10].

Фактично, аналіз ліквідності банку – це процес вивчення факторів, які впливають на рівень ліквідності банку, що має на меті виявляти відхилення від нормативних значень (нормативи НБУ) чи встановлених планових значень (встановлених менеджментом банку), також дозволяє прогнозувати їх вплив у майбутньому. Аналіз ліквідності використовується для двох основних цілей: отримання достовірної інформації про стан надійності банку, що допомагає прийняттю правильних управлінських рішень менеджментом банку; інструмент планування майбутньої політики по залученню та розміщенню ресурсів [11].

Завданням аналізу ліквідності банку є:

- визначення фактичної ліквідності;
- перевірка відповідності фактичних значень нормативам ліквідності встановлених Національним банком України;
- встановлення факторів які впливають на відхилення від нормативних значень;
- прогноз потреб банку в ліквідних коштах та стабільності ресурсної бази;
- аналіз можливостей розміщення надлишково ліквідних коштів;
- аналіз ліквідності за різних сценаріїв (оптимістичний, імовірний, песимістичний) [12].

За умови відсутності постійно та усестороннього контролю за факторами, що мають негативний вплив на дотримання банком нормативів ліквідності, значно зростає ризик дестабілізації банку та несе загрозу його платоспроможності.

Виходячи з сучасного рівня розвитку банківської системи України, для оцінки ризику ліквідності можна віднести такі методи його оцінки:

- Аналіз ліквідності на основі грошових потоків;
- ГЕП-аналіз;
- Стрес тестування ліквідності;
- VaR-методології та сценарне моделювання;
- Коефіцієнтний метод.

Відповідно рекомендацій законодавчих норм Європейського Союзу, рекомендацій Базельського комітету [13] та чинного законодавства України [5], для здійснення контролю Національним банком України, встановлено наступні нормативи ліквідності:

- коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами (LCRBB) та в іноземній валюті (LCRIB);
- коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR).

До 23.03.2022 року був чинний норматив Н6 (короткострокова ліквідність), який був скасований після повного введення коефіцієнта NSFR [14], але банки мають право продовжувати вести його розрахунки.

Оскільки Україна, як держава, обрала шлях на Євро-інтеграцію, обов'язковим є гармонізація законодавства та методів і підходів в сфері управління державним регулятором ризику ліквідності, тому дотримання нормативу LCR є обов'язковим до виконання усіх членів ринку [15].

Свого часу, розробка даного нормативу Базельським комітетом, було відповіддю на світову фінансову кризу 2008 року. Його включає в себе угода

Базель III, яка імплементована у законодавстві Європейського союзу [16] та реалізований у 45 країнах. Норматив LCR встановлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття очікуваного відтоку коштів з банку протягом 30 днів з урахуванням стрес-сценарію[35]. Значний відтік трапляється у банківській системі у кризових умовах. Згідно з нормами чинного законодавства, починаючи з 01 грудня 2019 року значення коефіцієнта LCR для банків встановлено на рівні 100%. Це означає, що банк повинен мати досить коштів для покриття чистого відтоку впродовж 30 днів [17].

Отже, LCR розраховується як співвідношення обсягу необтяжених високоякісних ліквідних активів до чистого очікуваного відтоку коштів протягом 30 днів. Показник чистого очікуваного відтоку коштів визначається як різниця між очікуваними відтоками та очікуваними надходженнями [26]. При цьому очікувані надходження приймаються до розрахунку в розмірі не більше ніж 75% очікуваних відтоків. Банки розраховують коефіцієнт покриття ліквідністю:

- за всіма видами валют (LCRBB);
- в національній валюті LCRNB;
- в іноземній валюті LCRIB.

В своїх методиках розрахунків Національний банк України чітко зазначає вимоги та характеристики, яким мають відповідати високоякісні ліквідні активи (ВЛА) в іноземній та національній валютах. Зокрема до таких вимог та характеристик відносять [15]:

- активи не є обтяженими, тобто такі, за якими відсутні будь-які перешкоди юридичного чи іншого характеру, щодо здатності банку реалізувати право їх продажу чи конвертації (активи не є предметом застави; за цінними паперами, отриманими за операціями зворотного репо, відсутні обмеження по їх продажу чи передачі в заставу);

- активи в будь-який момент за короткий термін можуть бути перетворені в грошові кошти без втрати вартості;

- активи з низьким рівнем ризику;
- цінні папери емітованими банком;
- цінні папери, що приймаються НБУ в забезпечення при рефінансуванні.

Відповідно до того ж нормативного акту державний регулятор дає чіткий перелік високоякісних ліквідних активів в розрізі валют, таблиця 1.1.

Таблиця 1.1 Перелік високоякісних ліквідних активів в національній та іноземних валютах.

ВЛАНВ	ВЛAIВ
Банкноти та монети	
Кошти в Національному банку [на кореспондентському рахунку та рахунку умовного зберігання (ескроу)]	Кошти в ІВ, в інших банках з рейтингом, не нижче інвестиційного класу, які тимчасово включаються до ВЛAIВ
Боргові цінні папери, емітовані міжнародними банками розвитку	
Депозити в Національному банку	
Облігації державної позики, внутрішніх місцевих позик, підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, що рефінансуються Національним банком: <ul style="list-style-type: none"> - ОВДП, облігації внутрішніх місцевих позик, підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, у НВ та ОВДП з індексованою вартістю (зі строком погашення до 30 днів) - ОВДП у НВ, ІВ, облігації внутрішніх місцевих позик, підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, у НВ та ОВДП з індексованою вартістю (зі строком погашення більше 30 днів) 	Облігації державної позики, що рефінансуються Національним банком: <ul style="list-style-type: none"> - ОВДП в ІВ (зі строком погашення до 30 днів); - ОЗДП в ІВ (зі строком погашення до 30 днів); - ОВДП в ІВ з достроковим погашенням (зі строком погашення більше 30 днів), які можуть бути достроково пред'явлені для погашення власниками у будь-який момент та безумовно погашені емітентом; - ОЗДП в ІВ (зі строком погашення більше 30 днів).
Депозитні сертифікати Національного банку	Боргові цінні папери державних органів країн G-7 з рейтингами провідних світових рейтингових агентств не нижче "AA-"/"Aa3"

Розглянувши даний перелік високоякісних ліквідних активів можна побачити, що до нього входить готівка, кошти розміщені в Національному банку України, як на коррахунках так і розміщені на депозитах, ОВДП та ОЗДП,

боргові цінні папери, депозитні сертифікати. Стосовно ОВДП то видно, що до ВЛА включені ОВДП в національній та іноземних валютах зі строком до 30 днів, а також зі строками більше 30 днів, але такі, що можуть бути погашені достроково. Кошти в іноземних валютах, в інших банках з рейтингом, не нижче інвестиційного класу, тимчасово включаються до ВЛА_{ІВ}, законодавство передбачає графік зменшення питомої ваги в загальному обсягу ВЛА_{ІВ} від 100%, що допускалися до 01 січня 2023 року та повне виключення даних коштів з розрахунку з 01 січня 2027 року.

Другий норматив впроваджений у відповідності до рекомендацій Базельського комітету – коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR), який є індикатором достатності довгострокової ліквідності банку. Проведення його розрахунків здійснюється у відповідності до Методики розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) затвердженої Національним банком України [18]. Починаючи з 01 квітня 2023 року нормативне значення коефіцієнта чистого стабільного фінансування для банків становить 100%.

Цей норматив встановлює мінімальний рівень стабільного фінансування достатнього для фінансування діяльності банківської установи в перспективі одного року [36]. Банки мають розраховувати NSFR використовуючи наступну формулу (1.1):

$$NSFR = \frac{\text{обсяг наявного стабільного фінансування (ASF)}}{\text{обсяг необхідного стабільного фінансування (RSF) - НКР}} \geq 100\% \quad (1.1)$$

Тобто коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) є співвідношенням обсягу наявного стабільного фінансування (ASF) до обсягу необхідного стабільного фінансування (RSF) мінус НКР - величина непокритого кредитного ризику.

Норматив чистого стабільного фінансування (NSFR) орієнтований на горизонт одного року. Виконання цього нормативу надає банкам стимули збільшувати строковість пасивів, підвищувати стабільність фондування та зменшувати схильність до короткострокового фондування. Іншими словами, це означає, що довгострокові кредити не повинні фінансуватися короткостроковими депозитами.

Ця стратегія обумовлена необхідністю уникання надмірної залежності від короткострокових та волатильних джерел запозичень для фондування активів, які мають низьку ліквідність. Забезпечення стабільного та довгострокового фінансування дозволяє банкам більш ефективно управляти ризиками та зберігати стабільність у фінансових операціях протягом тривалого періоду. Такий підхід сприяє зміцненню фінансового сектору та зменшенню можливостей для короткострокових труднощів.

В даному розділі було визначенню типові методи оцінки ліквідності банку відповідно до внутрішнього законодавства. Був проведений аналіз передумов, які сприяли прийняттю всесвітньо визнаних підходів до оцінки ліквідності, зокрема, впровадження нормативів LCR і NSFR. Методика розрахунку коефіцієнта ліквідності покриття LCR та NSFR була досліджена, і були наведені їх граничні та цільові нормативні значення відповідно до чинного законодавства.

1.3 Організація управління ліквідністю в комерційному банку

Повертаючись до розділу де вивчалось поняття ліквідності банку було з'ясовано про наявність зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на ліквідність банку. В свою чергу в структурі групи внутрішніх факторів ми виділяли нефінансові, тобто такі, що не пов'язані з об'ємно-якісними характеристиками,

зокрема розвиток банку, кваліфікація управлінського персоналу банку та взагалі менеджмент банку. Саме набір таких факторів можна вважати внутрішньою системою управління ліквідністю банку. Тобто система управління ліквідністю банку – організаційно-управлінська структура, яка визначає сукупність методів та стратегій, які використовуються для аналізу та планування рівня ліквідності з метою досягнення оптимального співвідношення між активами та пасивами за різними параметрами, такими як обсяги, терміни та валюти. Це дозволяє банку уникнути ризику незбалансованої ліквідності. Ефективність управління ліквідністю полягає в поєднанні максимізації прибутку та забезпеченні дотримання норм ліквідності при здатності банку швидко адаптуватися до змін оточуючого середовища без суттєвих втрат ліквідності.

Управління ліквідністю є структурно-функціональною системою, постійно піддаваною впливу зовнішніх та внутрішніх факторів у ринковому середовищі. У цій системі визначається керуючий (суб'єкт), яким є менеджмент банку, відповідальний за стратегічне управління, та керована підсистема (об'єкт), що охоплює обсяг ліквідних коштів та структуру активів і пасивів для визначення ліквідної позиції та ризику ліквідності.

Функціональна підсистема управління ліквідністю включає фінансове планування, яке визначає пріоритети розвитку банку на основі прогнозування, аналізу зовнішніх та внутрішніх факторів та оцінки ліквідності банку. Отже, підкреслюється важливість підпорядкування підсистем цільовій підсистемі, яка визначає мету та завдання управління ліквідністю банку.

Управління ліквідністю банку включає важливий етап – аналіз ліквідності, який представляє собою систематичне дослідження показників ліквідності банку з урахуванням їхньої динаміки. Мета цього процесу - виявлення відхилень від планованих або нормативних значень та оцінка впливу цих відхилень на фінансову діяльність банку. Аналіз є ключовим інструментом в управлінні ліквідністю, від якого залежать обґрунтування висновків, прийняття

управлінських рішень та проведення фінансового аналізу для визначення фінансової стійкості, ефективності та ризиків банку.

В системі управління ліквідністю розрізняють три рівні (табл. 1.2): стратегічний, тактичний та оперативний. На стратегічному рівні визначаються довгострокові цілі та стратегії управління ліквідністю. Тактичний рівень включає в себе планування і тактику для досягнення стратегічних цілей. Оперативний рівень займається конкретними процесами та діями для виконання планів та тактики. Кожен рівень має свого суб'єкта, об'єкта управління, а також власні інформаційні та організаційні підсистеми.

Таблиця 1.2 Система управління ліквідністю банку

	Рівні управління ліквідності		
	Стратегічний	Тактичний	Оперативний
Суб'єкт управління	Загальні збори; Наглядова рада; Правління банку Контрольно-ревізійна комісія.	Комітет з управління активами та пасивами; Підрозділи ризик менеджменту; Внутрішній аудит	Казначейська служба
Об'єкт управління	Структура активів, зобов'язання банку; власного капіталу в довгостроковому періоді	Структура активів, зобов'язання банку; власного капіталу зважена з урахуванням факторів впливу на ліквідність	Структура активів, зобов'язання банку; власного капіталу зважена на поточний стан ліквідності

Система управління ліквідністю банку включає ряд підсистем, серед яких ключовими є планування, контроль, регулювання та аналіз. Формування підсистеми забезпечення є також важливим аспектом, яке базується на інформаційному, нормативному, технологічному та кадровому забезпеченні.

Стратегічне управління ліквідністю визначає мету забезпечення довгострокової ліквідності банку. Його основна задача - збалансувати активи та пасиви, враховуючи капітальну базу для поглибленого управління ризиками. Це вимагає вибору стратегії та підходів до управління активами та пасивами, що

відображені в загальній стратегії банку. На стратегічному рівні система управління ліквідністю банку охоплює загальну структуру та довгострокове бачення, що визначає підхід установи до ліквідності. Стратегічне управління ліквідністю передбачає розробку комплексних планів, які відповідають загальній бізнес-стратегії банку та схильності до ризику. Це включає встановлення цілей високого рівня, таких як підтримка стійкої позиції ліквідності, оптимізація структур фінансування та дотримання нормативних вимог. Стратегічні рішення можуть передбачати визначення бажаного коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) і коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), а також створення планів на випадок непередбачених обставин для різних сценаріїв. Крім того, на цьому рівні банк враховує такі фактори, як ринкові тенденції, економічні прогнози та нормативні зміни, щоб гарантувати, що стратегія управління ліквідністю залишається адаптивною та стійкою в динамічному фінансовому ландшафті. Стратегічний вимір управління ліквідністю відіграє важливу роль у зміцненні довгострокової стабільності та стійкості установи до непередбачених викликів, забезпечуючи міцну основу для ефективного оперативного та тактичного управління ліквідністю[29].

Тактичний рівень системи управління ліквідністю банку передбачає реалізацію стратегій, розроблених на стратегічному рівні. Тут основна увага приділяється повсякденній та коротко- та середньостроковій діяльності, спрямованій на досягнення загальних цілей щодо ліквідності, поставлених установою. Тактичне управління ліквідністю включає активний моніторинг і коригування позиції ліквідності банку на основі поточних ринкових умов, грошових потоків і несподіваних подій. Це вимагає постійної оцінки позиції ліквідності, гарантуючи, що вона відповідає заздалегідь визначеним цілям і нормативним вимогам. Тактичні рішення можуть передбачати коригування складу ліквідних активів, активне управління джерелами фінансування та точне налаштування профілю строків погашення зобов'язань для задоволення

нагальних потреб у ліквідності. Крім того, тактичні заходи часто включають сценарії стрес-тестування та вдосконалення планів на випадок непередбачених ситуацій для швидкого вирішення нових викликів. Тактичний рівень відіграє вирішальну роль у втіленні стратегічного бачення в практичні дії, сприяючи гнучкості та оперативності в умовах динаміки ринку та внутрішніх факторів, що впливають на ліквідність.

Операційний рівень системи управління ліквідністю банку передбачає повсякденне виконання стратегій і тактик, визначених на вищих рівнях. На цьому етапі фокус зміщується на рутинні дії та процеси, які забезпечують ефективне функціонування позиції ліквідності банку. Операційне управління ліквідністю охоплює такі дії, як щоденне прогнозування грошових потоків, управління операційними рахунками та оптимізація використання ліквідних активів. Це передбачає ретельний моніторинг надходження та відтоку коштів, підтримку адекватного рівня резервів і виконання операцій для задоволення негайних потреб у фінансуванні. Крім того, оперативні завдання включають управління внутрішньо денною ліквідністю, забезпечення дотримання нормативних коефіцієнтів і сприяння ефективній комунікації між різними відділами, залученими до управління ліквідністю. Цей рівень вимагає надійної технологічної інфраструктури для підтримки моніторингу в реальному часі та виконання заходів, пов'язаних з ліквідністю. Загалом, операційний рівень відіграє вирішальну роль у перетворенні ширших стратегічних і тактичних планів у щоденні дії, які підтримують стійкість банку до ліквідності та операційну ефективність.

Забезпечення фінансової стабільності банку включає в себе ефективну систему органів управління з визначеними функціональними та структурними підрозділами, такими як вищий орган управління, спостережний, виконавчий та контрольний органи, функціональні підрозділи. Організаційна структура управління ліквідністю банку може різнитися в залежності від його масштабів,

форми власності та інших факторів. Управління ліквідністю включає функції задоволення попиту на кредитні ресурси, оптимізацію вартості ресурсів та забезпечення ефективності операцій.

У комерційному банку функція управління банківською ліквідністю зазвичай розподіляється між різними органами та відділами, кожен з яких працює на різних рівнях – стратегічному, тактичному та операційному (табл. 1.3.).

Таблиця 1.3.2 Органи управління ліквідністю банку у відповідності до рівнів управління

Стратегічний рівень:		
1	Рада директорів:	визначає загальний стратегічний напрямок і схильність до ризику, включаючи рішення високого рівня щодо стратегії ліквідності
2	Вище керівництво:	Розробляє та повідомляє про стратегічні цілі банку, контролює управління ризиками та забезпечує узгодженість із загальними бізнес-цілями.
Тактичний рівень:		
3	Комітет з управління активами та пасивами	Відстежує та коригує стратегічний план за потреби, встановлює ліміти ризику та переглядає прогнози ліквідності.
4	Відділ управління ризиками:	Вимірює, аналізує та зменшує ризики ліквідності, надаючи інформацію та рекомендації для прийняття тактичних рішень
5	Фінансовий відділ:	Керує бюджетуванням, фінансовою звітністю та фінансовим плануванням, беручи участь у тактичних аспектах управління ліквідністю
Оперативний рівень:		
6	Управління казначейства:	займається операційними аспектами управління ліквідністю, управління готівковими позиціями, виконання транзакцій і задоволення нагальних потреб у фінансуванні.
7	Операційний відділ:	Виконує щоденні транзакції, керує платежами та забезпечує безперебійну операційну ефективність діяльності, пов'язаної з ліквідністю.
8	Відділ технологій та ІТ:	Підтримує та модернізує технологічну інфраструктуру, що підтримує системи управління ліквідністю на операційному рівні
9	Підрозділи аудиту:	Забезпечує дотримання нормативних вимог щодо ліквідності на операційному рівні.

Цей багаторівневий підхід гарантує, що стратегічні рішення, прийняті Правлінням і вищим керівництвом, будуть перетворені в дієві плани Комітету з управління активами та пасивами, Казначейства та управління ризиками на тактичному рівні. Операційні департаменти, включно з казначейством, операційним відділом, технологічним відділом і відділом відповідності, виконують ці плани на щоденній основі для ефективного управління ліквідністю. Ефективна комунікація та співпраця між цими рівнями є важливими для надійної та оперативної системи управління ліквідністю.

Підсумовуючи, організація управління ліквідністю в комерційному банку є багатогранним процесом, визначальним для підтримки фінансової стабільності та забезпечення спроможності банку виконувати свої зобов'язання. У цьому розділі розглядаються стратегічний, тактичний і операційний рівні управління ліквідністю, підкреслюючи важливість добре структурованої структури. На стратегічному рівні важливе значення має узгодження управління ліквідністю із загальною бізнес-стратегією, що включає довгострокове планування, оцінку ризиків і достатність капіталу. На тактичному рівні фокус зміщується на збалансування ліквідних активів та оптимізацію джерел фінансування, що вимагає постійного моніторингу та коригування. Нарешті, на операційному рівні повсякденні потреби в ліквідності задовольняються шляхом ефективного управління грошовими потоками, резервами та ринковими інструментами. Спільні зусилля різних органів банку, від керівників найвищого рівня до операційного персоналу, є ключовими для ефективного виконання цих стратегій. Надійна та адаптована система управління ліквідністю необхідна не лише для дотримання нормативних вимог, але й для захисту банку від непередбачених ринкових коливань і збоїв. Загалом, добре організована система управління ліквідністю значною мірою сприяє стійкості та стійкості комерційного банку в динамічних фінансових умовах.

2 АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ «УКРСИББАНК»

2.1 Характеристика АТ «УКРСИББАНК»

АТ «УКРСИББАНК», є ключовою установою з багатою історичною траєкторією, яка відображає складний економічний розвиток країни. Заснований у 1990 році, під час трансформаційного періоду після здобуття Україною незалежності від Радянського Союзу, банк швидко розвивався, щоб адаптуватися до мінливого фінансового ландшафту. У 2000 році відбувся важливий момент в його історії, коли АТ «УКРСИББАНК» став дочірньою компанією поважної BNP Paribas Group, знаменуючи стратегічну приналежність до однієї з найбільших у світі міжнародних банківських організацій [30].

Приєднання до групи BNP Paribas забезпечило АТ «УКРСИББАНК» шлях до глобальної фінансової експертизи та ресурсів, розширивши його спроможність пропонувати широкий спектр фінансових послуг. Це охоплює спектр банківських продуктів і послуг, призначених для фізичних осіб, підприємств і юридичних осіб. Ці послуги зазвичай охоплюють різні типи рахунків, позик, іпотеки та інвестиційних рішень, що значно сприяє диверсифікації та вдосконаленню українського фінансового сектора.

Згідно офіційних даних Національного банку України станом на 11.01.2023 року власником істотної участі в банку є міжнародна фінансова установа Європейський банк реконструкції та розвитку – володіє 40 % та Публічне акціонерне товариство «БНП Паріба» - володіє 60,00%, також є фактичним контролером [31].

Фактично АТ «УКРСИББАНК» являє собою банківську групу до власності якої входить ряд учасників, зокрема ПРАТ «Компанія з управління активами – адміністратор пенсійних фондів» «УКРСИБ ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ», ТОВ

«УКРСИБФІНАНС», БНП ПАРІБА КАРДІФ, ПрАТ «Страхова Компанія «Кардіф». Таким чином можна зробити висновок, що банк розвиває повний спектр фінансових послуг включаючи, як безпосередньо банківські так і страхові послуги. Нижче наведене схематичне зображення структури власності банківської групи на рисунку 2.1. [32]

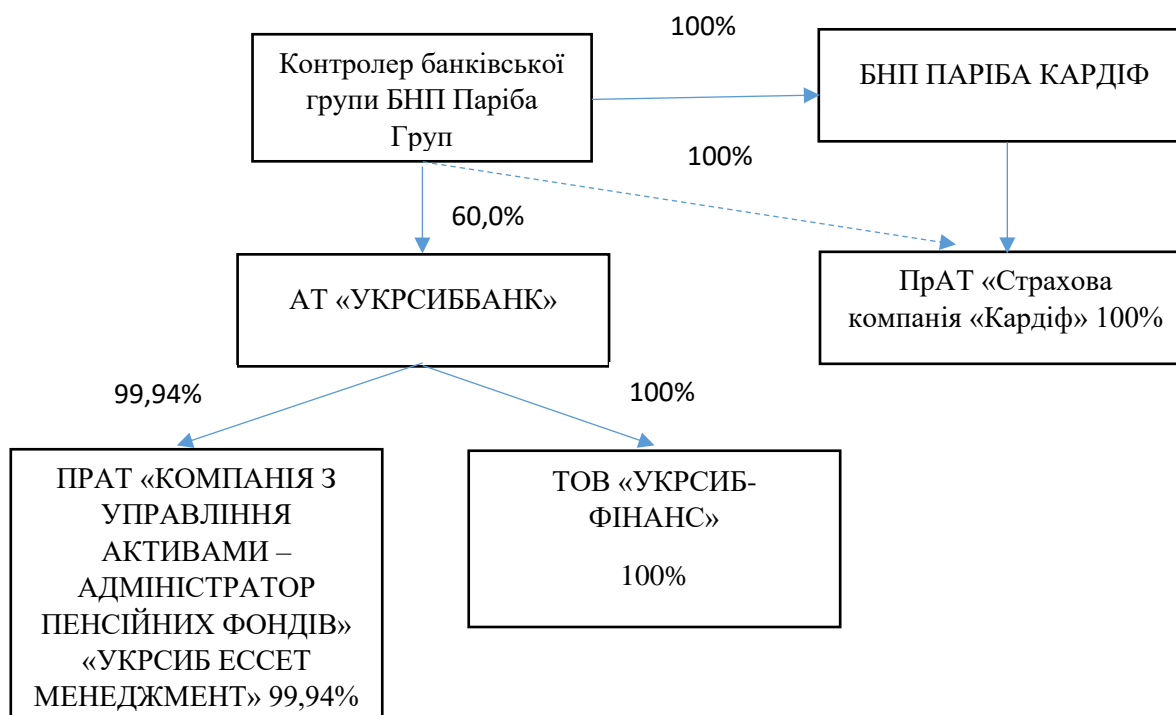

Рисунок 2.1. Схематичне зображення структури власності банку

АТ «УКРСИББАНК» — відома фінансова установа з 4900 співробітниками, 200 відділеннями та 2,3 млн клієнтів. Широкий охоплення банку доповнюється мережею з 800 банкоматів, що демонструє його прагнення надавати зручні та доступні фінансові послуги. Таке поєднання відданої робочої сили, розгалуженої мережі відділень, великої клієнтської бази та технологічної інфраструктури зміцнює позиції УКРСИББАНКУ як ключового гравця у фінансовому секторі.

Надійна бізнес-модель банку демонструвала стійкість до значних зовнішніх викликів протягом року. Ця стійкість підкреслюється вражаючими

валовими операційними результатами, які становлять +7,5 млрд грн, що ефективно компенсує швидке зростання вартості ризику (-3,1 млрд грн). Консервативна кредитна політика банку, яка послідовно реалізовується протягом останніх років, спрямована на підтримку першочергової клієнтури. Стратегічні зусилля були зосереджені на вмілому управлінні підвищеними ризиками, що призвело до відносно помірною збільшення співвідношення непрацюючих кредитів (NPL) до 4,8%. Крім того, на кінець року співвідношення кредитів і депозитів знизилося з 43% до 16%. Впровадження надійного плану забезпечення безперервності бізнесу (BCP) з 24 лютого 2022 року сприяло операційній адаптації банку до триваючих військових дій. Це передбачало перерозподіл персоналу, гнучке керування мережевими операціями, коли це було визнано безпечним, і постійну доступність ІТ-систем/платформ як для клієнтів, так і для співробітників. Крім того, ефективна система управління витратами дозволила банку підтримувати витрати в межах бюджетних обмежень, незважаючи на різке зростання витрат [33].

По результатах роботи банку в 2022 році кредит становили 14,7 млрд. грн. при обсягах депозитів 93,7 млрд. грн. Чистий банківський дохід сягнув 12 млрд. грн., валовий операційний дохід 7,5 млрд. грн. а прибуток до сплати податків 3,6 млрд. грн. Порівнюючи дані показники з результатами

Доцільним є проведення аналізу динаміки активів та пасивів банку за період з 2020 року до 2022 року [34]. Таблиця 2.1.1. Більш детально інформацію викладено в Додатку Б.

Вивчаючи структуру активів АТ «УКРСИББАКН» можна виділити наступне. За результатами 2020 року найбільшу частку активів в абсолютному вимірі мали кошти на кореспондентських рахунках, депозити та кредити овернайт у банках – 23581296 тис. грн., що становить 32,65% від загального об'єму активів.

Таблиця 2.1 – Показники активів та пасивів АТ «УКРСИББАНК» за 2020 – 2022 роки.

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення, тис. грн.
Готівка	3 559 826	2 723 482	2 695 862	-863 964
Кошти обов'язкових резервів у НБУ і короткострокові розміщення в НБУ	3 042 109	3 227 053	5 282 421	2 240 312
Кореспондентські рахунки, депозити та кредити овернайт у банках	23 581 296	10 613 113	34 526 396	10 945 100
Кредити та аванс банкам	-	13 609 427	379 898	-13 229 529
Похідні фінансові активи	3 398	4 924	0	-4 924
Кредити та аванси клієнтам	21 068 175	28 460 146	14 746 921	-6 321 254
Інвестиції в цінні папери	18 309 865	16 694 530	45 696 409	27 386 544
Основні засоби	1 260 240	1 340 047	1 322 032	61 792
Інвестиційна нерухомість	4	4	0	-4
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	528 612	528 243	729 564	200 952
Відстрочені податкові активи	98 671	116 394	11 690	-86 981
Активи із права користування	274 723	195 929	157 741	-116 982
Інші фінансові активи		275 553	2 147 680	1 651 506
Інші нефінансові активи	496 174	394 857	793 332	793 332
Усього	72 223 093	78 183 702	108 489 946	36 266 853

Другий найбільш вагомий показник в кількості 21068175 тис. грн. займали кредити клієнтам банку, дані активи займали 29,17% від загальних. Наступна позиція інвестиції в цінні папери – 18309865 тис. грн. займає 25,35% від загального об'єму активів. Ці три групи активів за результатами роботи 2022 року займали частку у розмірі 87,17% від загального об'єму активів банку.

Також важливо відмітити, обсяги готівкових коштів в касі банку сягали лише 4,93% від обсягу активів, що складає 3559826 тис. грн. та обсяг резервів у НБУ склав 3042109 тис. грн. 4,21% обсягу активів.

Станом на кінець 2022 року можна відмітити наступні зміни в структурі активів банку. На першу позицією, як за абсолютними значеннями так і в відсотковому співвідношенні вийшли інвестиції в цінні папери. Дані активи

виросли на 59,93%, в порівнянні зі значеннями 2020 року та сягнули рівня 45696409 тис. грн., що складає 42,12% загального об'єму активів.

Значно зріс об'єм коштів на кореспондентських рахунках, депозити та кредити овернайт у банках, й досяг 34526396 тис. грн., що більше ніж в 2020 році на 10945100 тис. грн. Проте дана позиція складає 31,59% від загальних активів, що фактично співвідноситься з показником 2020 року де він складав 32,65%.

Значних змін, активи банку зазнали в частині кредитів клієнтів. Тут значно зменшились, як абсолютні значення – 14746921 тис. грн, 13,59%, що на 6321254 тис. грн. менше ніж в 2020 році. Готівкові кошти також зменшились до 2695862 тис. грн., а кошти обов'язкових резервів у НБУ збільшились на 42,41% та сягнули розміру 5282421 тис. грн., що на 2240312 тис. грн. більше ніж в 2020 році.

Розглянувши динаміку змін складових активів чітко просліджується наступне:

– У своїй послідовній політиці, щодо мінімізації ризиків зменшення ліквідності, банк суттєво збільшує абсолютні суми залишків на кореспондентських рахунках, депозитах та кредитах овернайт у банках. Дані активи, у відповідності до Рішення Правління Національного банку України від 15.02.2018 № 101-рш Про схвалення Методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) [15], відносяться до висоякісних ліквідних активів.

– Зважений підхід до оцінки ризику кредитування сприяв суттєвому зниженню об'єму кредитного портфелю, його падіння на 42,86% позитивно вплинуло на стійкість банку в умовах пандемії та початку повномасштабної війни.

– Суттєве збільшення інвестицій в цінні папери 59,93%, також свідчить про поліпшення стійкості банку та підвищення рівня ліквідності, оскільки Облігації внутрішніх державних позик (ОВДП) відносяться до високоякісних ліквідних актів. Додатково ОВДП забезпечили банк збільшенням отриманих доходів.

– Значне зростання обсягів резервів у Національному банку України на 42,41% також має позитивний вплив рівень ліквідності та стійкості банку.

Аналізуючи складову пасивів в період АТ «УКРСИББАНК» можна прослідкувати, що на 98,18% вини складаються з коштів клієнтів. Даний показник є співрозмірним з показником 2020 року в 98,09% відповідно, але абсолютні значення збільшились на 30 624 957 тис. грн. до 93 591 062 тис. грн в 2022 році. Дана динаміка свідчить про високий рівень довіри до банківської установи з боку клієнтів та збалансованої політики, що веде комітет з управління активами та пасивами.

Аналізуючи наведені дані можна прослідкувати, що зважена політика управління ризиками, орієнтація на забезпечення високих показників стійкості в стресовій ситуації забезпечили суттєвий ріст об'єму коштів клієнтів. Важливо звернути увагу на те, що лінія тренду по коштах фізичних та юридичних осіб має висхідний характер й значно зростає в період 2022 року, що обумовлено високим рівнем клієнтської довіри, як до АТ «УКРСИББАНК» так і до банківської групи в цілому в умовах війни та нестабільності. Також свою роль відіграла монітарна політика Національного банку України, підняття облікової ставки значно підвищила рівень доходів від пасивів та стимулювало до нарощення банками ресурсної бази. Характерною рисою є досить стійкий рівень співвідношення об'єму пасивів між коштами юридичних та фізичних осіб, так в 2020 році співвідношення було на рівні 60% юридичні особи та 40% фізичні особи то 2022 зміна відбулась лише на 2% до 62% та 38% відповідно.

У результаті фінансової кризи, починаючи з 2009 року, в своїй діяльності банк обрав модель в якій головним генератором доходів банку стає комісійний дохід, як результат більш жорсткі вимоги до ризику кредитування та прагнення зменшити обсягів депозитів [39]. Як результат, при аналізі коштів клієнтів в розрізі співвідношення залишків на поточних рахунках до залишків на депозитах,

прослідковується значний розрив, так в 2020 та 2021 роках на долю залишків на рахунках припадало 94%, а в 2022 році 96%.

Так, для порівняння, розглядаючи консолідовану звітність Національного банку України, що характеризують стан розвитку банківського сектору України в цілому, прослідковується наступна тенденція [19]:

– обсяг коштів юридичних осіб (48,8% від загального обсягу коштів в банківській системі) менший за обсяг коштів фізичних осіб (51,2% від загального обсягу коштів в банківській системі);

– обсяг залишків на поточних рахунках також більший за обсяг депозитів, але співвідношення 74,44% до 25,56% відповідно.

Тому можна зробити висновок, що АТ «УКРСИББАНК» є частиною найбільшої Європейської банківської групи, що успішно імплементувала в свою роботу вимоги європейських банків, підхід до оцінки ризику, управління пасивами та активами. Підтвердженням успішності обраної стратегії банку є зайняте перше місце в рейтингу стійкості, що проводиться ТОВ «МінфінМедіа»[20].

2.2 Розрахунок коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та аналіз коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) на прикладі АТ «УКРСИББАНК»

Банки розраховують коефіцієнт покриття ліквідності (LCR) як нормативну вимогу та інструмент управління ризиками, щоб забезпечити свою здатність протистояти короткостроковим порушенням ліквідності. LCR призначений для вимірювання здатності банку виконувати свої короткострокові зобов'язання в період значного фінансового стресу. Ось основні причини, чому банки розраховують LCR [40]:

1. Відповідність нормативним вимогам. Багато регуляторних органів, наприклад Базельський комітет з банківського нагляду, зобов'язали розраховувати та звітувати про LCR як частину ширших зусиль щодо підвищення банківської стабільності та запобігання новій фінансовій кризі [16]. Дотримання регуляторних стандартів має вирішальне значення для збереження банківської ліцензії на діяльність.

2. Зменшення ризику: Розрахунок LCR допомагає банкам визначити потенційну нестачу ліквідності в стресових ситуаціях. Розуміючи свою ліквідність, банки можуть вживати профілактичних заходів для зниження ризиків, забезпечуючи достатню кількість високоякісних ліквідних активів для покриття короткострокових зобов'язань навіть за несприятливих ринкових умов.

3. Довіра ринку: Регулярне звітування про сильний LCR може підвищити впевненість ринку в стабільності банку та його здатності витримувати економічні спади. Інвестори, вкладники та інші зацікавлені сторони часто ретельно перевіряють стан ліквідності банку в рамках оцінки ризику.

4. Уникнення дефіциту фінансування: Надійний LCR допомагає банкам уникнути дефіциту фінансування, гарантуючи, що вони мають адекватний буфер високоякісних ліквідних активів. Цей буфер можна використати під час стресу, запобігаючи ситуації, коли банк може бути змушений продати активи за низькими цінами або сильно покладатися на короткострокове фінансування.

5. Фінансова стабільність: LCR сприяє загальній фінансовій стабільності, сприяючи розумній практиці управління ризиком ліквідності в банківському секторі. Це, у свою чергу, зменшує ймовірність системних криз, які можуть виникнути через брак ліквідності.

6. Адекватність регулятивного капіталу: Здоровий LCR часто асоціюється з добре капіталізованим і стійким банком. Він доповнює інші нормативні показники, такі як коефіцієнти достатності капіталу, надаючи більш повну картину фінансового стану банку.

7. Стратегія фінансування: Розрахунок LCR визначає стратегію фінансування банку, допомагаючи йому узгодити джерела фінансування з потребами в ліквідності. Цей стратегічний підхід допомагає банку підтримувати стабільний профіль фінансування.

Таким чином, розрахунок коефіцієнта покриття ліквідності має важливе значення для дотримання нормативних вимог, управління ризиками, довіри ринку та загальної фінансової стабільності. Це дозволяє банкам передбачати потенційні проблеми з ліквідністю та керувати ними, сприяючи більш стійкій і безпечній фінансовій системі[40].

Згідно методика розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR), схваленої Рішенням Правління Національного банку України від 15 лютого 2018 року N 101-рш, банки мають розраховувати загальний коефіцієнт за всіма валютами та окремо в національній валюті та іноземній. Для цього застосовують ся наступні показники:

– $LCR_{\text{ВВ}}$ – розраховується як сума складових чисельника та знаменника у національній та всіх іноземних валютах за офіційним курсом НБУ (2.1);

– $LCR_{\text{НВ}}$ – розраховується за усіма активами та зобов'язаннями банку в національній валюті (2.2);

– $LCR_{\text{ІВ}}$ – розраховується в гривневому еквіваленті за усіма активами та зобов'язаннями банку в іноземній валюті (2.3).

$$LCR_{\text{ВВ}} = \frac{\text{ВЛА}}{\text{відпливи} - (\text{менше із двох значень: надходження або } 75\% \text{ відпливів)}} \times 100\% \quad (2.1)$$

$$LCR_{\text{НВ}} = \frac{\text{ВЛА}_{\text{НВ}}}{\text{відпливи}_{\text{НВ}} - (\text{менше із двох значень: надходження}_{\text{НВ}} \text{ або } 75\% \text{ відпливів}_{\text{НВ}})} \times 100\% \quad (2.2)$$

$$LCR_{IB} = \frac{ВЛА_{IB}}{\text{відпливи}_{IB} - (\text{менше із двох значень:} \\ \text{надходження}_{IB} \text{ або } 75\% \text{ відпливів}_{IB})} \times 100\% \quad (2.3)$$

Оскільки банки мають розраховувати даний норматив на щоденній основі візьмемо офіційні дані АТ «УКРСИББАНК» та проаналізуємо динаміку даного нормативу. Дані для розрахунку беремо за останній день місяця.

В першу чергу розглянемо перелік високоякісних ліквідних активів, до нього входять [21]

- банкноти і монети;
- кошти в Національному банку України;
- ОВДП та ОЗДП, що рефінансуються Національним банком України;
- депозитні сертифікати Національного банку України;
- боргові цінні папери міжнародних фінансових організацій/державних органів країн G-7 з рейтингами не нижче AA-/Aa3;
- боргові цінні папери, емітовані міжнародними банками розвитку;
- кошти на коррахунках в інших банках з рейтингом не нижче інвест. класу, зменшені на суму незнижувального залишку;
- сума обов'язкових резервів згідно з Положенням №806.

На протязі періоду що аналізується відсутні обороти по облігаціям внутрішніх місцевих позик та підприємств, що рефінансуються Національним банком України та депозити в Національному банку України до 1 дня.

Повна інформація по ВЛА наведена в додатку В. У таблиці 2.2 вказані результати, що будуть використані для розрахунку нормативу.

При розрахунку сукупних очікуваних відпливів грошових коштів в АТ «УКРСИББАНК» аналізують 17 позицій з яких лише по 10 є рух грошових коштів: кошти фізичних осіб; кошти суб'єктів господарської діяльності; кошти інших банків (рух коштів відсутній); кошти бюджетних установ, виборчих фондів та фонду референдуму; кошти небанківських фінансових установ; кошти

НБУ (рух коштів відсутній); кредити від міжнародних та інших фінансових організацій; цінні папери власного боргу (рух коштів відсутній); субординований борг та капітальні інструменти з умовами списання/конверсії (рух коштів відсутній); безвідкличні зобов'язання з кредитування, що надані банком; операції, пов'язані з торговим фінансуванням (акредитиви та гарантії); транзитні та клірингові рахунки; операції з деривативами; кредиторська заборгованість; інші балансові та позабалансові зобов'язання, за якими банк очікує відпливи (рух коштів відсутній); забезпечене фондування (рух коштів відсутній); сума простроченої заборгованості за очікуваними відпливами (рух коштів відсутній).

Таблиця 2.2 – Обсяги високоякісних ліквідних активів (ВЛА) АТ «УКРСИББАНК» в динаміці з грудня 2022 р. по серпень 2023 р.

Звітна дата	Обсяг високоякісних ліквідних активів (ВЛА)		
	у всіх валютах	У національній валюті	у іноземній валюті
30.12.2022	82 036 536	44 683 513	37 353 024
31.01.2023	48 831 170	37 630 339	11 200 831
28.02.2023	46 986 624	34 648 787	12 337 836
31.03.2023	49 204 746	30 856 018	18 348 727
28.04.2023	56 362 453	33 334 343	23 028 110
31.05.2023	59 078 834	34 038 554	25 040 280
30.06.2023	67 385 591	38 522 087	28 863 505
29.07.2023	97 936 081	39 485 808	58 450 273
31.08.2023	96 673 632	41 298 305	55 375 327

При розрахунку очікуваних надходжень грошових коштів в АТ «УКРСИББАНК» (наведені в таблиці 2.3) аналізують 9 позицій з яких лише по 6 є рух: кредити фізичним особам; кредити суб'єктам господарської діяльності; кредити органам державної влади та місцевого самоврядування (рух коштів відсутній); кошти в Національному банку (які не включені до ВЛА) (рух коштів відсутній); кошти інших банків; операції з цінними паперами (які не включені до ВЛА); операції зворотнього репо (рух коштів відсутній); операції з деривативами та дебіторською заборгованістю; інші операції, за якими очікуються надходження.

Таблиця 2.3 – Обсяги сукупні очікувані відпливи грошових коштів по АТ «УКРСИББАНК» в динаміці з грудня 2022 р. по серпень 2023 р.

Звітна дата	Сукупні очікувані відпливи грошових коштів					
	ВВ	75% відпливів ВВ	НВ	75% відпливівН В	ІВ	75% відпливів ІВ
30.12.2022	34 192 855	25 644 641	17 128 407	12 846 305	17 064 448	12 798 336
31.01.2023	33 311 354	24 983 516	15 359 602	11 519 702	17 951 752	13 463 814
28.02.2023	32 442 284	24 331 713	15 476 233	11 607 175	16 966 051	12 724 538
31.03.2023	32 547 287	24 410 465	14 957 188	11 217 891	17 590 099	13 192 574
28.04.2023	37 670 953	28 253 215	15 687 946	11 765 960	21 983 006	16 487 255
31.05.2023	37 588 842	28 191 632	15 583 569	11 687 677	22 005 273	16 503 955
30.06.2023	38 444 270	28 833 203	16 371 320	12 278 490	22 072 950	16 554 713
29.07.2023	38 754 151	29 065 613	16 087 237	12 065 428	22 666 913	17 000 185
31.08.2023	37 996 372	28 497 279	16 674 696	12 506 022	21 321 676	15 991 257

При розрахунку коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) обов'язковим є виведення показнику чистий очікуваний відплив грошових коштів з урахуванням опікуваних надходжень, інформація наведена в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Чистий очікуваний відплив грошових коштів по АТ «УКРСИББАНК» в динаміці з грудня 2022 р. по серпень 2023 р.

Звітна дата	Чистий очікуваний відплив грошових коштів з урахуванням опікуваних надходжень		
	у всіх валютах	У національній валюті	у іноземній валюті
30.12.2022	26 710 012	13 901 318	12 808 694
31.01.2023	8 327 838	3 839 901	4 487 938
28.02.2023	8 110 571	3 869 058	4 241 513
31.03.2023	8 136 822	3 739 297	4 397 525
28.04.2023	9 417 738	3 921 987	5 495 752
31.05.2023	9 397 210	3 895 892	5 501 318
30.06.2023	14 443 570	8 925 332	5 518 237
29.07.2023	34 420 711	13 020 996	21 399 715
31.08.2023	34 076 803	13 851 214	20 225 588

Отримавши дані по складовим розрахунку коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR), а саме: високоякісних ліквідних активів (ВЛА), сукупні очікувані

відпливи грошових коштів, очікувані надходження грошових коштів ми можемо провести розрахунок нормативу. Результати даного розрахунку наводимо у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Результати розрахунку коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) по АТ «УКРСИББАНК» в динаміці з грудня 2022 р. по серпень 2023 р.

Звітна дата	Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR)	
	ВВ	ІВ
30.12.2022	307,14%	291,62%
31.01.2023	586,36%	249,58%
28.02.2023	579,33%	290,88%
31.03.2023	604,72%	417,25%
28.04.2023	598,47%	419,02%
31.05.2023	628,68%	455,17%
30.06.2023	466,54%	523,06%
29.07.2023	284,53%	273,14%
31.08.2023	283,69%	273,79%
середнє значення	482,16%	354,83%

Таким чином проаналізувавши коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) ми чітко бачимо, що менеджмент АТ «УКРСИББАНК» ефективно виконує функцію управління ліквідністю та планування її майбутніх показників.

Наступним нормативом встановленим Національним банком України є коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR). Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) — це нормативний показник, призначений для оцінки стабільності профілю фінансування банку протягом одного року. Він є частиною базису Базель III і був запроваджений для усунення ризику ліквідності шляхом сприяння більш стійким і довгостроковим структурам фінансування у фінансових установах. NSFR порівнює доступне стабільне фінансування (ASF) банку з необхідним стабільним фінансуванням (RSF).

NSFR виражається як співвідношення ASF до RSF. Мета полягає в тому, щоб банки підтримували стабільний профіль фінансування, зменшуючи ризик

невідповідності фінансування та підвищуючи їх здатність протистояти періодам стресу. Регуляторні органи використовують NSFR, щоб спонукати банки більше покладатися на стабільні джерела фінансування та перешкоджати надмірній залежності від короткострокового, потенційно нестійкого фінансування. Відповідність вимогам NSFR має сприяти загальній стабільності та стійкості банківського сектора.

Даний показник розраховується згідно формули 2.4, що вказана в методиці розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) схваленою Рішенням Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року N 1001-рш.

$$NSFR = \frac{\text{обсяг наявного стабільного фінансування (ASF)}}{\text{обсяг необхідного стабільного фінансування (RSF) - НКР}} \geq 100\% \quad (2.4)$$

У даній формулі НКР – це величина непокритого кредитного ризику, що визначається згідно Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні №368 від 28.08.2001 р. [23]

В чисельнику формули 2.5 – обсяг наявного стабільного фінансування (ASF): це частина фінансування банку, яка вважається стабільною протягом одного року. Він включає капітал, роздрібні депозити та довгострокове оптове фінансування. Банки обчислюють обсяг наявного стабільного фінансування (ASF), як суму складових наявного стабільного фінансування (ASF) помножену на розмір коефіцієнту встановленого для кожної складової наявного стабільного фінансування окремо згідно Методики розрахунку.

$$ASF = \sum_{i=1}^n (ASF_i \times K_{ASF_i}) \quad (2.5)$$

де n – кількість складових;

ASF_i – складова наявного стабільного фінансування (ASF);

K_{ASF_i} – коефіцієнт, встановлений для складової наявного стабільного фінансування (ASF).

У методиці розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) [22] в Додатку №1 наведений перелік складових наявного стабільного фінансування (ASF) та відповідні коефіцієнти:

1. Регулятивний капітал.
2. Зобов'язання:
 - 2.1. Незабезпечене фінансування:
 - 2.1.1. Кошти фізичних осіб;
 - 2.1.2. Кошти суб'єктів господарювання та бюджетних установ;
 - 2.1.3. Кредити від міжнародних організацій;
 - 2.1.4. Кошти небанківських фінансових установ;
 - 2.1.5. Кошти національного банку;
 - 2.1.6. Цінні папери власного боргу;
 - 2.2. Забезпечене фінансування:
 - 2.2.1. За операціями з Національним банком, операціями репо з банками;
 - 2.2.2. За операціями репо з суб'єктами господарювання;
3. Капітальні інструменти із залишковим строком погашення до 1 року.
4. Усі інші зобов'язання

Розмір кожного окремого коефіцієнта залежить напряду від залишкового строку погашення, наприклад: якщо кошти клієнтів фізичних осіб розміщені на вимогу та не мають визначеного строку повернення то коефіцієнт становить 40%, у випадку, якщо дані кошти розміщені на строк від 6 місяців до 1 року то коефіцієнт буде становити 100%.

В знаменнику формули 2.6. – необхідне стабільне фінансування (RSF): це відображає суму стабільного фінансування, необхідного банку для підтримки своєї діяльності протягом одного року. Він розраховується на основі

характеристик ліквідності активів банку та позабалансових зобов'язань. Даний показник обчислюється, як сума складових необхідного стабільного фінансування помножених на відповідні коефіцієнти встановлені для кожної відповідної складової.

$$RSF = \sum_{i=1}^n (RSF_i \times K_{RSF_i}) \quad (2.6)$$

де n – кількість складових;

RSF_i – складова необхідного стабільного фінансування (RSF);

K_{RSF_i} – коефіцієнт, встановлений для складової необхідного стабільного фінансування (RSF).

Згідно методики розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) [22] в Додатку №2 наведений перелік складових наявного необхідного фінансування (RSF) та відповідні коефіцієнти:

1. Складові необхідного стабільного фінансування (RSF) щодо необтяжених активів:

1.1. Активи:

1.1.1. Готівкові кошти;

1.1.2. Банківські метали;

1.1.3. Кошти НБУ, депозитні сертифікати НБУ;

1.1.4. Цінні папери (які є ВЛА);

1.1.5. Операції зворотного репо з НБУ;

1.1.6. Кредити, надані клієнтам (крім банків);

1.1.7. Боргові цінні папери (які не є ВЛА);

1.1.8. Акції, які пройшли процедуру лістингу на фондовій біржі;

1.1.9. Операції зворотного репо з банками;

1.1.10. Кошти в інших банках;

1.1.11. Усі інші активи;

- 1.2. Позабалансові зобов'язання:
 - 1.2.1. Операції, пов'язані з торговим фінансуванням;
 - 1.2.2. Активи до отримання за спотовими контрактами;
 - 1.2.3. Усі інші безвідкличні позабалансові зобов'язання;
 - 1.2.4. Позабалансові зобов'язання, які не відповідають вимогам щодо повністю працюючих;
 - 1.2.5. Операції з деривативами, включаючи активи, розміщені як початкова та додаткова маржа за операціями з деривативами;
2. Складові необхідного стабільного фінансування (RSF) щодо обтяжених активів:
 - 2.1. Активи, які є обтяженими на період до 1 року:
 - 2.1.1. Активи, які відповідають характеристикам та вимогам до ВЛА, але є обтяженими;
 - 2.1.2. Інші активи, які є обтяженими на період до 1 року;
 - 2.2. Активи, які є обтяженими на період більше 1 року;
 - 2.3. Активи, які є обтяженими на невизначений строк (крім гарантійних депозитів учасників платіжних систем);
3. Складові необхідного стабільного фінансування (RSF) за операціями з деривативами:
 - 3.1. Перевищення загальної суми позитивного результату переоцінки (актив) за всіма деривативами над загальною сумою від'ємного результату переоцінки (зобов'язання) за всіма деривативами;
 - 3.2. Загальна сума від'ємного результату переоцінки (зобов'язання) за всіма деривативами;
 - 3.3. Активи, розміщені як початкова та додаткова маржа за операціями з деривативами (без урахування операцій з біржовими деривативами за дорученням клієнтів).

Аналогічно методиці розрахунку обсягу наявного стабільного фінансування (ASF) складові необхідного стабільного фінансування (RSF) мають власний розмір та змінюються в залежності від їхнього строку або інших факторів передбачених методикою розрахунку.

Даний факт, несе за собою певні наслідки для проведення аналізу та розрахунку даного показнику, а саме, неможливість провести перерахунок даного коефіцієнта. Ряд показників банків, в тому числі АТ «УКРСИББАНК», в силу дотримання вимог Закону країни Про банки і банківську діяльність [24], дотримання внутрішніх нормативних документів, що регламентують режим банківської таємниці та збереження конференційної інформації публікують не всю звітність, що необхідна для розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR). Зокрема відсутня інформація по строкам складових наявного стабільного фінансування (ASF) та необхідного стабільного фінансування (RSF), що фактично унеможлиблює проведення коректного розрахунку.

Для подальшого аналізу буде використана наглядова звітність Національного банку України [25] розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR). На діаграмі (рис. 2.2) наведені значення коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) за 8 місяців 2023 року.

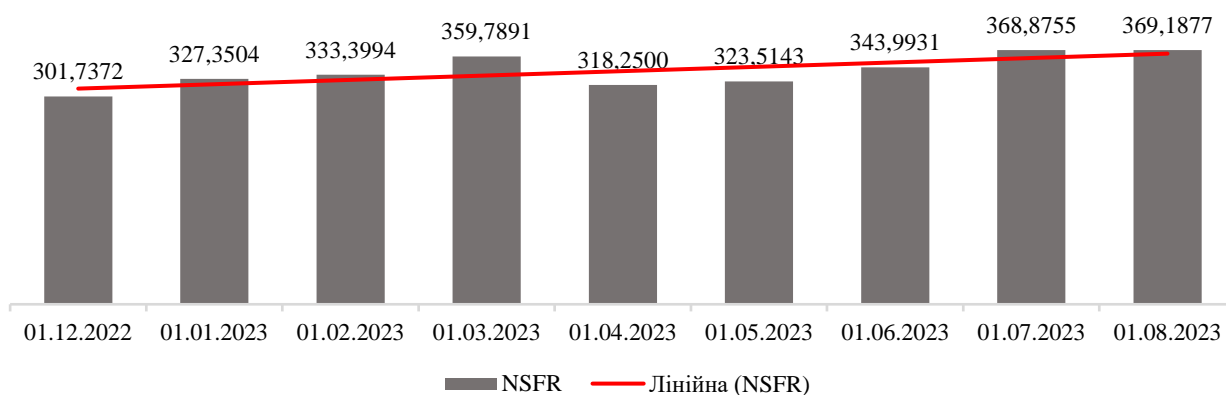

Рисунок 2.2 – Показники коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) по АТ «УКРСИББАНК» з грудня 2022 р. по серпень 2023 року.

В даному розділі було проаналізовано нормативні джерела, що регламентують розрахунок коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та аналіз коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR). Даний розрахунок був проведений по показнику коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та проаналізовано спосіб розрахунку по коефіцієнту чистого стабільного фінансування (NSFR). В результаті були отримані дані, що будуть використані при розгляді питання шляхів удосконалення забезпечення ліквідності банку.

2.3 Шляхи удосконалення забезпечення ліквідності банку

Після остаточного запровадження нормативу коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) з 01 квітня 2022 року Україна повністю перейшла на модель, розрахунку та аналізу рівня ліквідності, розроблену Базельським комітетом з банківського нагляду. Введення в дію даного коефіцієнта стало останнім кроком в процесі синхронізації вимог до ліквідності банків між законодавством України та Європейського союзу.

Для розуміння шляхів вдосконалення процесу розрахунку та аналізу коефіцієнтів ліквідності пропоную порівняти в динаміці значення нормативів АТ «УКРСИББАНК» з показниками окремих банків. Для аналізу було обрано показники АТ «Райффайзен Банк», АТ «КРЕДОБАНК», АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «ОТП БАНК», головним критерієм при формуванні даної вибірки була подібні форма та структура власності, всі ці банки є банками з іноземними інвестиціями. Результат викладений у формі діаграм (рис. 2.3).

Коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) згідно вимог Національного банку України має становити 100%, на кінець 2022 року всі банки виконували даний показник (дані станом на 01.12.2023 року по АТ «КРЕДІ

АГРИКОЛЬ БАНК» відсутні). Проте досліджуєми банкі показує значно більший рівень виконання коефіцієнта, 301% в порівнянні з найближчим значенням 158%. Абсолютне зростання даного показника на рівні 22%, хоча й менше за банки що аналізуються, свідчить про прогнозне виконання даного показника на рівні в 443% на кінець 2023 року, що відповідає поставленим цілям групи.

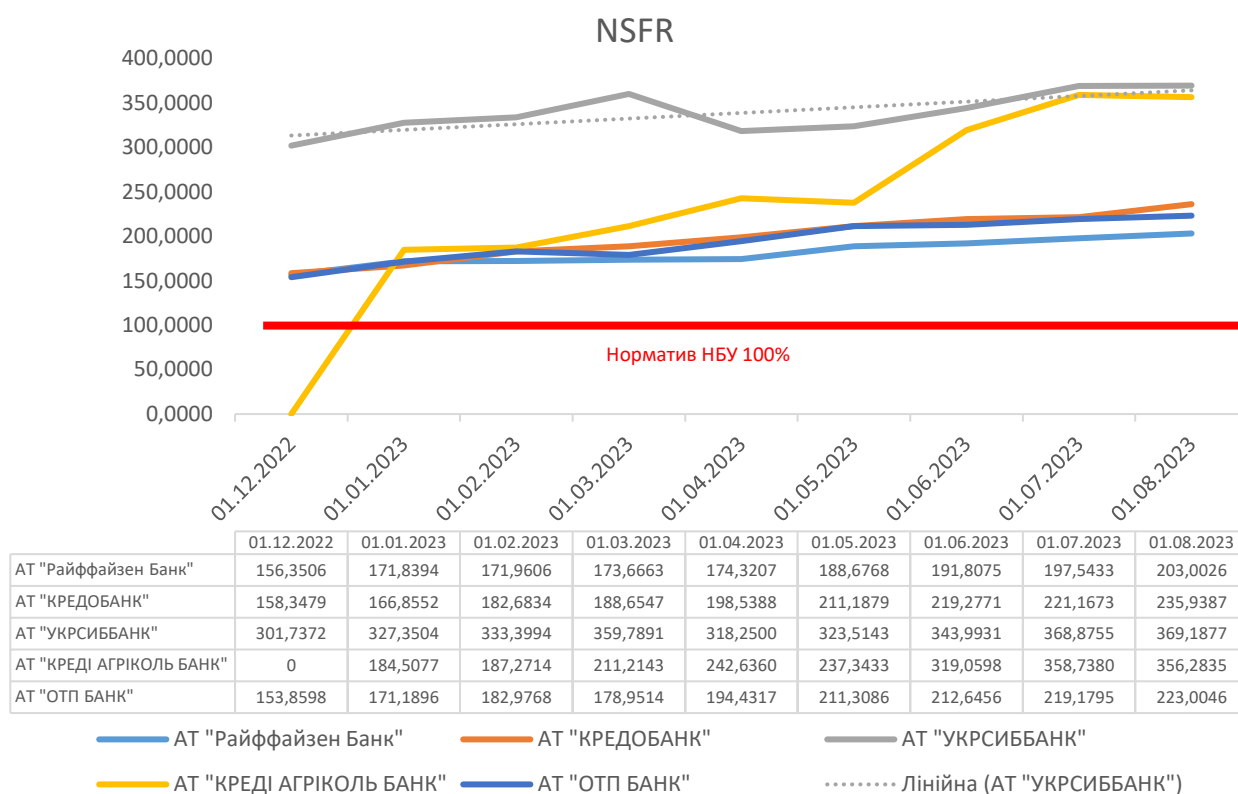

Рисунок 2.3 – Порівняння показнику NSFR по вибірці банків в динаміці з грудня 2022 року по серпень 2023 року

В умовах війни та економічної кризи АТ «УКРСИББАНК» забезпечив високий рівень достатнього фінансування в горизонті один рік, зокрема за рахунок нарощення об'єму боргових цінних паперів міжнародних фінансових організацій/державних органів країн G-7 з рейтингами не нижче AA-/Aa3 та збільшення обсягів ОВДП.

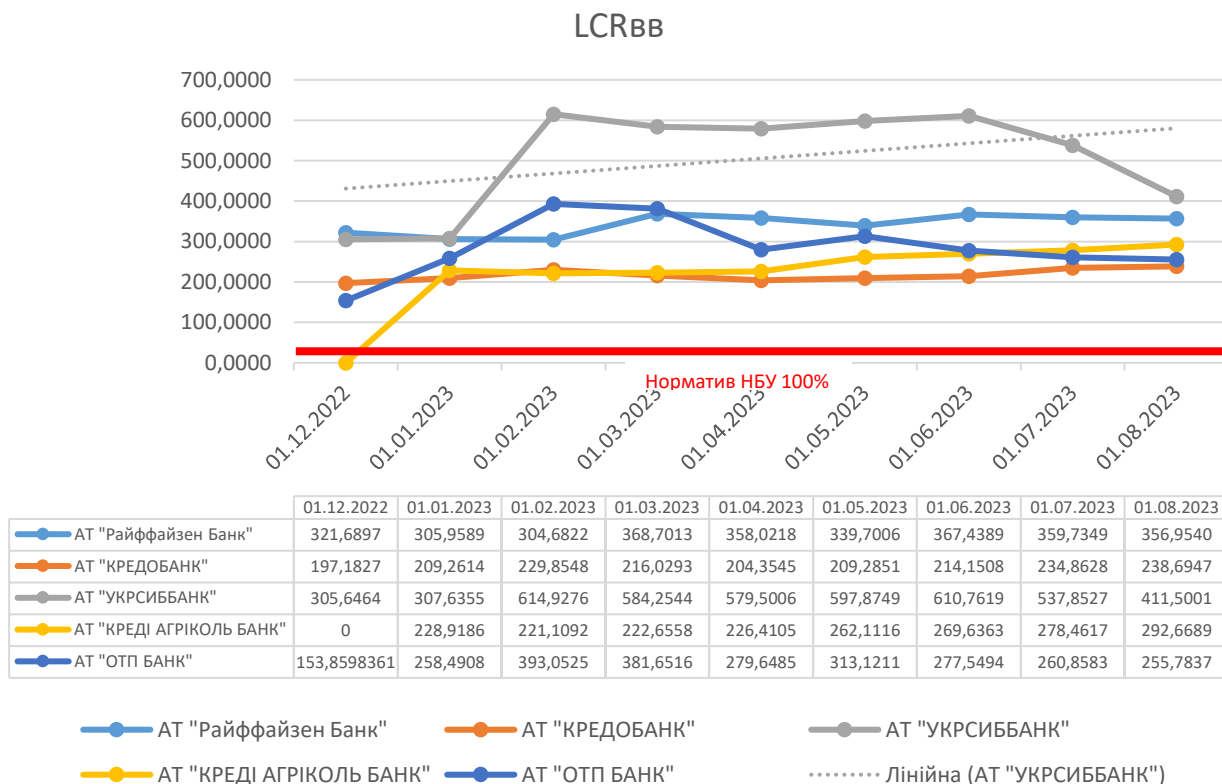

Рисунок 2.3 – Порівняння показнику LCR_{ВВ} по вибірці банків у динаміці з грудня 2022 року по серпень 2023 року.

Розглядаючи рівень виконання нормативу коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) бачимо подібний тренд до динаміки NSFR. На початку року значення коефіцієнта сягало 306% і лише AT «Райффайзен Банк» мав кращий показник за досліджуваний банк. Проте з лютого 2023 року значення нормативу стрімко зростає до показника 614%, хоча показники інших банків з вибірки суттєво не змінилися. Аналізуючи складові розрахунку коефіцієнта покриття ліквідності (LCR), бачимо наступне: з лютого 2023 року по статті кошти інших банків в іноземній валюті значно збільшуються, за рахунок цього чистий очікуваний вплив грошових коштів зменшується, а загальний обсяг високоякісних ліквідних активів (ВЛА) є стабільним та зберігає прогнозу тенденцію до росту. Таким чином в AT «УКРСИББАНК» в період лютий-липень 2023 року

спостерігається аномальний показник коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) не характерний для звичної діяльності.

Незважаючи на подібне відхилення (виключивши його з розрахунку LCR), спостерігається тренд до росту даного показнику на 34%, тому у прогнозі на кінець року Банк досягне значення 510%. Тому можна сказати, що ставка на нарощення обсягів цінних паперів, зокрема ОВДП, коштів на коррахунках в інших банках з рейтингом не нижче інвест. класу та збільшення сум обов'язкових резервів в НБУ надала можливість АТ «УКРСИББАНК» отримати кращі результати за свої конкурентів.

Дослідивши рівень виконання нормативів НБУ можна зробити висновки про сильні та слабкі сторони стратегії банку та виявити подальші шляхи вдосконалення аналізу рівня ліквідності наведені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Сильні та слабкі сторони стратегії АТ «УКРСИББАНК» по управлінню показниками ліквідності.

Факт	Наслідок
Сильні сторони:	
Дотримання стабільного об'єму залишків готівкових коштів в касі банку	
Нарощення обсягів боргових цінних паперів міжнародних фінансових організацій /державних органів країн G-7 з рейтингами не нижче AA-/Aa3	Зменшення рівня залежності від ризику інфляції, диверсифікація високоякісних ліквідних активів (ВЛА)
Нарощення обсягів боргових цінних паперів, емітованих міжнародними банками розвитку	Зменшення рівня залежності від ризику інфляції, диверсифікація високоякісних ліквідних активів (ВЛА)
Збільшення сум обов'язкових резервів в НБУ	Зменшення ризику неповернення кредитів в умовах війни та фінансової кризи хоча водночас впливає на скорочення доходу банку
Слабкі сторони	
Зменшення обсягів надходжень від кредитів суб'єктів господарювання	Ризик втрати клієнтської бази, але в умовах війни та фінансової кризи знижує ризик неповернення кредиту
Не стабільний обсяг коштів інших банків розміщених в АТ «УКРСИББАНК»	Значно підвищується рівень стійкості банку

Таким чином може запропонувати ряд рекомендацій, що позитивно вплинуть на покращення управління ризиком ліквідності банку та забезпечення фінансової стабільності.

1. Ефективне управління високоякісними ліквідними активами (ВЛА):

- Оптимізація складу ВЛА, зниження залежності від невеликої кількості основних статей.

- Регулярно переглядати та коригувати портфоліо ВЛА на основі ринкових умов і нормативних змін.

3. Аналіз сценарію та стрес-тестування: проведення регулярного аналізу сценаріїв і стрес-тестування для виявлення потенційного дефіциту ліквідності за несприятливих умов, аналіз впливу різних стрес-сценаріїв на коефіцієнт покриття ліквідності (LCR), забезпечуючи проактивне управління ризиками.

4. Надійне управління заставою: впровадження ефективної практики управління заставою з метою підвищення доступності і зручності реалізації застави під час стресу, важливо мати здатність легко конвертувати заставу в готівку відповідно до критеріїв LCR. Дана рекомендація позитивно впливає на зниження ризику неповернення кредиту та дає можливість нарощувати кредитний портфель.

5. Системи моніторингу та звітності – впровадити передові системи моніторингу для надання даних про позиції ліквідності в реальному часі. Це збільшить точність та достовірність звітування, що надасть можливість швидко виявляти порушення та вживати заходів для їх виправлення.

6. Підвищення інтеграції управління ризиками в загальну систему управління ризиками банку з метою забезпечення узгодженості між ризиком ліквідності, кредитним ризиком і практикою управління ринковими ризиками.

7. Технології та автоматизація – використання передових технологій та автоматизація процесів управління ліквідністю для точного та своєчасного збору

даних і звітності, зокрема впровадити системи, які автоматизують розрахунки LCR на основі нормативних вказівок.

8. Розробка комплексного плану фінансування на випадок непередбачених обставин (Comprehensive financing plan - CFP): розробити всеохоплюючу CFP, де передбачені стратегії для усунення потенційного дефіциту ліквідності, регулярна перевірка та оновлення CFP на основі змін ринкових умов і профілів ризику.

9. Впровадження регулярної системи внутрішнього аудиту: проведення регулярного внутрішнього аудиту для забезпечення точності та надійності розрахунків LCR, це надає можливість швидко вирішувати будь-які проблеми, виявлені під час перевірок, та вживати коригувальні заходи.

10. Постійне навчання та обізнаність співробітників: від дотримання нормативних вказівок і дій персоналу залежить точність розрахунків LCR та NSFR.

Впроваджуючи ці заходи, банки можуть підвищити точність і ефективність розрахунків коефіцієнта покриття ліквідності, забезпечуючи надійне управління ризиком ліквідності та дотримання нормативних вимог.

У даному розділі, використовуючи дані розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), було досліджено особливості динаміки виконання даного нормативу, отримані результати порівняно з результатами по вибірці банків. В результаті даного аналізу виявлено сильні та слабкі сторони АТ «УКРСИББАНК» в його стратегії управління ліквідністю. На основі цих спостережень сформовано ряд рекомендацій для ефективного управління ліквідністю банку в сучасних умовах.

ВИСНОВОКИ

Підсумовуючи, дослідження банківської ліквідності має першочергове значення через її ключову роль у фінансовій стабільності як окремих банків, так і фінансової системи в цілому. Глибоке розуміння динаміки ліквідності має вирішальне значення для того, щоб банки орієнтувалися в складних ситуаціях на фінансових ринках, дотримувались нормативних вимог і ефективно керували ризиками. Нещодавні світові фінансові кризи підкреслили важливість надійного управління ліквідністю, спонукаючи до посиленого контролю та акценту на нормативних актах, пов'язаних з ліквідністю, таких як Базель III. Триваюча еволюція фінансових ринків у поєднанні з динамічним характером економічних умов ще більше підкреслює потребу в безперервних дослідженнях та аналізі банківської ліквідності для забезпечення стійкості, адаптивності та стійкої життєздатності у фінансовому ландшафті, що постійно змінюється.

У результаті імплементації рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду, Україна форсованими темпами реалізувала впровадження коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR). Наразі це є передові способами для глибокого аналізу фінансового стану банківської системи, лише 45 країн світу впровадили дані нормативи.

У даній роботі було вивчено поняття ліквідності, розглянуто різні дефініції та різні підходи до їх формування, як результат, було запропоновано своє бачення та надане власне визначення ліквідності банку, як здатність банку своєчасно та в повному обсязі забезпечити виконання усіх своїх зобов'язань перед кредиторами, позичальниками та іншими клієнтами, підтримуючи збалансоване співвідношення між активами банку та його пасивами, зокрема за строками, а також здатність залучати кошти за розумною ціною, що надає можливість

зростанню кредитоспроможності банку та стабільності виконання усіх активних операцій в цілому. Розглянувши фактори, що впливають на ліквідність банківської установ, було проаналізовано їх розподіл на внутрішні та зовнішні та яке саме значення вони мають на управління ліквідністю банківської установи.

У процесі аналізу виконання нормативів АТ «УКРСИББАНК», було з'ясовано, що банк орієнтований на значне перевиконання коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), при утриманні існуючого темпу росту на рівні 22% від середнього значення NSFR, виконання даного показнику на кінець 2023 року прогнозується на рівні в 443%. При аналізі коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) в АТ «УКРСИББАНК» з'ясовано, що даний показник має більш високі темпи приросту та сягають 34% від середнього значення LCR, відповідно прогноз виконання нормативу на кінець 2023 року становить 510%.

Однак в процесі дослідження виявлену високу залежність від деяких активів, зокрема ОВДП, боргових цінних паперів міжнародних фінансових організацій/державних органів країн G-7. Дана залежність знижує рівень диверсифікації в структурі високоякісних ліквідних активів.

В порівнянні з банками з іноземним капіталом АТ «УКРСИББАНК» виділяється значно вищим рівнем виконання обох нормативів Національного банку України, так середнє значення коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) по вибірці, що досліджувалась, становить 233%, а АТ «УКРСИББАНК» - 338%. Середнє значення коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) по вибірці – 320%, а АТ «УКРСИББАНК» 505% відповідно.

Дані результати надають можливість зробити висновок, що зважена політика по управлінню активами та пасивами, управління кредитним ризиком, інвестиції в кадровий потенціал забезпечили лідерську позицію АТ «УКРСИББАНК» на ринку банківських послуг України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сало І.В. Фінансовий менеджмент банку: навчальний посібник / І.В. Сало, О.А. Криклій – Суми: Університетська книга, 2007. – 313с.
2. М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2002. – 598 с.
3. Пітер Роуз. Банківський менеджмент: переклад з англ. – М:»Дело ЛТД», 1995.- 768с.
4. Банківські операції: підручник / за редакцією А.М. Мороза, - К: КНЕУ, 2000. – 383с.
5. Постанова Правління Національного банку України №368 від 28.08.2001 Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text> (дата звернення 01.10.2023).
6. Галицька Е. Удосконалення системи показників ліквідності комерційних банків // Елеонора Галицька, Людмила Висоцька // Банківська справа. – 2002. - №2. – С. 19-25.
7. Єпіфанов А.О. Операції комерційних банків: навчальний посібник / А.О. Єпіфанов, Н.Г. Маслак, І.В. Сало. – Суми: Університетська книга, 2007. – 522 с.
8. Івасів І.Б. Ліквідність банку в умовах маркетингоорієнтованого менеджменту / І.Б. Іванів // Фінанси України. – 2003. - №1. – С. 109-116.
9. Василюк О.Д. Банківські операції і банківське обслуговування. – // Фінанси України, 2003. - №1.
10. Рід. Е., Картер Е. Комерческие банки: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1993.-502 с.

11. Ребрик Ю.С. Аналіз ліквідності банку в умовах нестабільності фінансових ринків / Ю.С. Ребрик //Економічний аналіз. – 2010. - №5. – с. 326-328.

12. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності : Підручник / Герасимович А.М., Алексеєнко М.Д., Парасій-Вергуненко І.М.; за редакцією Герасимовича А.М., - К.: КНЕУ, 2005.

13. Базельський комітет з банківського нагляду. Третя угода (Third Basel Accord). – URL: <https://www.bis.org/bcbs/basel3.htm> (дата звернення 12.09.2023).

14. Постанова Правління Національного банку України від 23.03.2022 №59 Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0059500-22#Text> (дата звернення 17.10.2023).

15. Рішення Правління Національного банку України від 15.02.2018 № 101-рш Про схвалення Методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr101500-18#Text> (дата звернення 18.10.2023).

16. Базельський комітет з банківського нагляду. Третя угода (Third Basel Accord)) – URL: <https://www.bis.org/bcbs/basel3.htm> (дата звернення 03.11.2023).

17. Еркес О., Гордієнко Т., Нові нормативи ліквідності в системі ризик-орієнтованого нагляду за діяльністю банків України. / Еркес О., Гордієнко Т. // Економіка та суспільство. – 2019. – С. 131-138.

18. Рішення Правління Національного банку України Про схвалення Методики розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) від 24.12.2019 року №1001-рш – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1001500-19#n11> (дата звернення 12.11.2023).

19. Наглядова статистика Національного банку України: Основні показники діяльності банків України станом на жовтень 2023 року / Офіційний сайт Національного банку України – URL:

https://bank.gov.ua/files/stat/Indicators_Banks_2023-11-01.xlsx (дата звернення 16.11.2023).

20. Рейтинг стійкості банків за підсумками 4 квартала 2022 за даними ТОВ «МінфінМедіа» / Офіційний сайт ТОВ «МінфінМедіа» – URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/?date=2023-01-01> (дата звернення 16.11.2023).

21. Складові розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю LCR / Офіційний сайт АТ «УКРСИББАНК» – URL: <https://ukrsibbank.com/private-individuals/finansovi-rokaznyky/> (дата звернення 16.11.2023).

22. Методика розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) схвалено Рішенням Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року N 1001-рш – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1001500-19#Text> (дата звернення 19.11.2023).

23. Постанова НБУ Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні № 368 від 28.08.2001 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text> (дата звернення 19.11.2023).

24. Закон України Про банки і банківську діяльність Редакція від 29.07.2023 – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 20.11.2023).

25. Наглядова статистика Національного банку України: Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції (у розрізі банків) – URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Ratios_by_Banks_2023-11-01.xlsx (дата звернення 20.11.2023).

26. Л.Д. Павленко, А.П. Ткаченко, Ризик-фактори ліквідності банку та методи їх оцінювання в умовах волатильності банківської системи України. / Л.Д. Павленко, А.П. Ткаченко // Ефективна економіка - №6, 2020.

27. Косарева І.П., Крамська Д.О., Ліквідність банку: сутність та вплив основних факторів на діяльність банків. / Косарева І.П., Крамська Д.О. // Економіка та управління підприємствами - №29, 2018 – с. 99-103.

28. Карєлов М.В., Економічна сутність та методи оцінки ліквідності банку // Гроші, фінанси і кредит - №17, 2017 – с. 654-657.

29. Путінцева Т.В., Управління ліквідністю комерційних банків. / Путінцева Т.В. // Вісник університету банківської справи - №2(38), 2020 – с. 43-53.

30. Офіційний сайт АТ «УКРСИББАНК» – URL: <https://ukrsibbank.com/about-bank/bank-to-day/> (дата звернення 20.11.2023).

31. Наглядова статистика Національного банку України: Структури власності банків року / Офіційний сайт Національного банку України – URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/registration/shareholders/351005> (дата звернення 21.11.2023).

32. Структура власності банківської групи. Офіційний сайт АТ «УКРСИББАНК» – URL: https://ukrsibbank.com/wp-content/uploads/2022/03/ownership_structure_ukrsibbank.pdf (дата звернення 20.11.2023).

33. Консолідований звіт про управління за 2022 рік. Офіційний сайт АТ «УКРСИББАНК» – URL: https://ukrsibbank.com/wp-content/uploads/financial_reports/ar-usb-fin-2023-0706-ua.pdf (дата звернення 20.11.2023).

34. Комбінована фінансова звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності та звіт незалежного аудитора за 2020 – 2022 роки. Офіційний сайт АТ «УКРСИББАНК» – URL: <https://ukrsibbank.com/about-bank/financial-documents/financial-reports/> (дата звернення 25.11.2023).

35. Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools. / Official site – URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs238.pdf> (дата звернення 29.11.2023).

36. Basel III: the net stable funding ratio. / Official site – URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d295.pdf> (дата звернення 29.11.2023).

37. Ладан О. І. Фактори впливу на ліквідність банків України / О. І. Ладан // Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – с. 239 – 241.

38. Ліквідність банківської установи: загальний аналіз активів банку з позиції їх ліквідності: конспект лекцій / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – 2018.

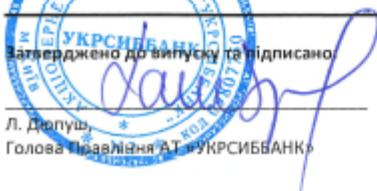

Frequently asked questions on Basel III monitoring. / Official site – URL: https://www.bis.org/bcbs/qis/biiiimplmonifaq_jul23.pdf (дата звернення 29.11.2023).

40. Monitoring of liquidity coverage ratio and net stable funding ratio implementation in the eu third report – URL: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2023/1056438/EBA%20report%20on%20LCR%20and%20NSFR%20implementation.pdf (дата звернення 01.12.2023).

ДОДАТОК А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)

Комбінований звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2022 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
АКТИВИ			
Готівка	6	2 695 862	2 723 482
Кошти обов'язкових резервів у Національному банку України («НБУ») і короткострокові розміщення в НБУ	6	5 282 421	3 227 053
Кореспондентські рахунки, депозити та кредити овернайт у банках	6	34 526 396	10 613 113
Кредити та аванси банкам	7	379 898	13 609 427
Похідні фінансові активи	25	-	4 924
Кредити та аванси клієнтам	8	14 746 921	28 460 146
Інвестиції в цінні папери	9	45 696 409	16 694 530
Основні засоби	10	1 322 032	1 340 074
Інвестиційна нерухомість		-	4
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	729 564	528 243
Відстрочені податкові активи	21	111 690	116 394
Активи із права користування	11	157 741	195 929
Інші фінансові активи	12	2 147 680	275 553
Інші нефінансові активи	12	793 332	394 857
ЗАГАЛЬНА СУМА АКТИВІВ		108 589 946	78 183 729
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків	15	1 784	2 288
Похідні фінансові зобов'язання	25	1 603	12 040
Кошти клієнтів	13	93 591 062	66 884 382
Орендні зобов'язання	15	152 472	187 623
Поточні податкові зобов'язання		290 606	114 133
Інші фінансові зобов'язання	14	1 013 428	1 074 469
Інші нефінансові зобов'язання	14	278 015	211 877
ЗАГАЛЬНА СУМА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		95 328 970	68 486 812
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	16	5 098 771	5 098 771
Емісійний дохід	16	909 387	909 387
Нерозподілений прибуток		7 252 787	3 688 728
Загальна сума власного капіталу, що відноситься до власників материнського підприємства		13 260 945	9 696 886
Частки участі, що не забезпечують контролю		31	31
ЗАГАЛЬНА СУМА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		13 260 976	9 696 917
ЗАГАЛЬНА СУМА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		108 589 946	78 183 729
Затверджено до випуску та підписано			
Л. Дюгуш, Голова Правління АТ «УКРСИББАНК»			
		Т. В. Семенюк, Головний бухгалтер – Начальник Управління фінансового та податкового обліку Департаменту фінансів АТ «УКРСИББАНК»	

26 травня 2023 року

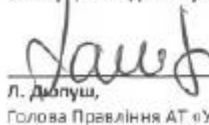
Рисунок А.1 – Фінансова звітність АТ «УКРСИББАНК» за 2021-2022 року.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРСИББАНК» (код 09807750)

Комбінований звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Грошові кошти в касі	7	3 559 826	2 190 833
Кошти в Національному банку України та обов'язкові резерви	7	3 042 109	3 135 959
Кошти в інших фінансових установах за амортизованою собівартістю	8	23 581 296	10 192 271
Деривативи	28	3 398	20 577
Кредити та зоборгованість клієнтів за амортизованою собівартістю	9	21 068 175	21 373 030
Цінні папери та інвестиції	10	18 309 865	13 343 299
Майно та обладнання	11	1 260 240	1 242 673
Інвестиційна нерухомість		4	4
Нематеріальні активи	11	528 612	522 618
Поточні податкові активи	24	231 930	527 985
Відстрочені податкові активи	24	98 671	82 615
Активи із права користування	12	274 723	10 166
Інші активи	13	496 174	676 173
УСЬОГО АКТИВІВ		72 455 023	53 318 203
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Зоборгованість перед іншими фінансовими установами за амортизованою собівартістю		2 947	3 979
Деривативи	28	4 587	702
Кошти клієнтів	14	62 966 105	45 292 037
Зобов'язання з поточного податку на прибуток	24	1 056	4 765
Орендні зобов'язання	15	256 491	9 719
Інші зобов'язання	16	958 270	829 170
Субординований борг	17	-	249 348
УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		64 189 456	46 389 720
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	5 090 256	5 081 998
Емісійний дохід	19	882 902	850 198
Резерви переоцінки		-	5 475
Нерозподілений прибуток		2 292 378	990 781
Усього власного капіталу, який належить Банківській групі		8 265 536	6 928 452
Неконтрольована частка		31	31
УСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		8 265 567	6 928 483
УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		72 455 023	53 318 203

Затверджено до випуску та підписано:

Л. Долош,
Голова Правління АТ «УКРСИББАНК»

Т. В. Семенюк,
Головний бухгалтер – Начальник Управління
фінансового та податкового обліку Департаменту
фінансів АТ «УКРСИББАНК»

31 травня 2021 року

Рисунок А.2 – Фінансова звітність АТ «УКРСИББАНК» за 2019-2020 року.

ДОДАТОК Б

Таблиця Б.1. Динаміки деяких статей активів та пасивів АТ «УКРСИББАНК»
за період з 2020 року до 2022 року

	2020	%	2021	%	2022	%	Відхиленн я, тис. грн.	Приріст 2022 до 2021, %
Готівка	3 559 826	4,93%	2 723 482	3,48%	2 695 862	2,48%	-863 964	-32,05%
Кошти обов'язкових резервів у НБУ і короткострокові розміщення в НБУ	3 042 109	4,21%	3 227 053	4,13%	5 282 421	4,87%	2 240 312	42,41%
Кореспондентські рахунки, депозити та кредити овернайт у банках	23 581 296	32,65%	10 613 113	13,57%	34 526 396	31,82%	10 945 100	31,70%
Кредити та аванс банкам	-		13 609 427	17,41%	379 898	0,35%	-13 229 529	-3482,39%
Похідні фінансові активи	3 398	0,00%	4 924	0,01%	0	0,00%	-4 924	0,00%
Кредити та аванси клієнтам	21 068 175	29,17%	28 460 146	36,40%	14 746 921	13,59%	-6 321 254	-42,86%
Інвестиції в цінні папери	18 309 865	25,35%	16 694 530	21,35%	45 696 409	42,12%	27 386 544	59,93%
Основні засоби	1 260 240	1,74%	1 340 047	1,71%	1 322 032	1,22%	61 792	4,67%
Інвестиційна нерухомість	4	0,00%	4	0,00%	0	0,00%	-4	0,00%
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	528 612	0,73%	528 243	0,68%	729 564	0,67%	200 952	27,54%
Відстрочені податкові активи	98 671	0,14%	116 394	0,15%	11 690	0,01%	-86 981	-744,06%
Активи із права користування	274 723	0,38%	195 929	0,25%	157 741	0,15%	-116 982	-74,16%
Інші фінансові активи			275 553	0,35%	2 147 680	1,98%	1 651 506	76,90%
Інші нефінансові активи	496 174	0,69%	394 857	0,51%	793 332	0,73%	793 332	100,00%
Усього	72 223 093		78 183 702		108 489 946		36 266 853	33,43%

ДОДАТОК В

Таблиця В.1. Обсяги в розрізі статей високоякісних ліквідних активів (ВЛА)
АТ «УКРСИББАНК» в динаміці з грудня 2022 р. по серпень 2023 р.

Звітна дата	Обсяг високоякісних ліквідних активів (ВЛА)									
	банкноти і монети	кошти в Національному банку	ОВДП та ОЗДП, що рефінансуються Національним банком України	депозитні сертифікати Національного банку України	боргові цінні папери міжнародних фінансових організацій/державних органів країн G-7 з рейтингами не нижче АА-/Аа3		боргові цінні папери, емітовані міжнародними банками розвитку	кошти на коррахунках в інших банках з рейтингом не нижче інвест.класу, зменшені на суму незнижувального залишку	сума обов'язкових резервів згідно з Положенням №806	загальний обсяг високоякісних ліквідних активів (ВЛА)
30.12.22	3 211 412	3 160 350	3 673 154	40 100 000	0	0	1 513 191	35 052 044	4 673 615	82 036 536
31.01.23	2 259 849	9 213 795	3 720 749	32 350 000	0	0	1 514 580	8 960 665	9 188 467	48 831 170
28.02.23	2 322 148	12 069 202	4 827 107	30 150 000	0	0	1 530 901	9 870 269	13 783 004	46 986 624
31.03.23	2 233 727	13 674 362	4 710 211	28 000 000	31 083	31 083	2 789 581	14 678 982	16 913 201	49 204 746
28.04.23	2 361 794	9 278 064	9 443 627	29 800 000	36 577	36 577	3 694 128	18 422 488	16 674 226	56 362 453
31.05.23	2 175 937	10 196 768	14 274 424	26 059 000	40 244	40 244	4 230 987	20 032 224	17 930 750	59 078 834
30.06.23	2 460 504	10 798 630	14 480 813	29 857 000	76 775	76 775	4 736 987	23 090 804	18 115 921	67 385 591
29.07.23	2 441 319	13 003 123	14 784 819	28 242 000	7 569 217	7 569 217	4 894 269	45 043 646	18 042 313	97 936 081
31.08.23	2 401 013	10 463 267	14 700 355	32 890 000	11 412 247	11 412 247	5 793 038	37 220 904	18 207 191	96 673 632